

สรุปข่าวประจำวัน 11-17 มีนาคม 2569

ภัยสงครามป่วนตลาดข้าว ออเดอร์ข้าวไทยไปตะวันออกกลางชะงัก

Summary

- การส่งออกข้าวไทยไปตะวันออกกลางได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการสู้รบ, การปิดช่องแคบฮอร์มุซ และเรือสินค้าไทยถูกยิง
- ตลาดอิรักซึ่งเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับ 1 ของไทยในภูมิภาคนี้ได้รับผลกระทบหนักที่สุด
- ค่าระวางเรือทั่วโลกเพิ่มขึ้น 30% จากสถานการณ์, ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น
- เป้าหมายการส่งออกข้าว 7 ล้านตันในปีนี้มีความเป็นไปได้ยากขึ้น
- กระทรวงพาณิชย์ตั้งคณะทำงานติดตามกรณีสหรัฐฯ เตรียมไต่สวน 16 ประเทศคู่ค้า

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยสถานการณ์ส่งออกข้าวไทยท่ามกลางการสู้รบในตะวันออกกลางว่า การส่งออกข้าวไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการสู้รบในภูมิภาคตะวันออกกลาง และที่สำคัญมีการปิดช่องแคบฮอร์มุซ รวมถึงล่าสุดมีเรือสินค้าไทยถูกอิหร่านยิง โดยมีผลกระทบ 2 ด้านคือ ด้านปริมาณการส่งออกข้าวที่ชะงักงัน และต้นทุนค่าขนส่งทางทะเลที่เพิ่มขึ้น โดยตะวันออกกลางถือเป็นตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของไทย มียอดส่งออกสูงถึง 1.5 ล้านตันต่อปี คิดเป็นมูลค่ากว่า 12,800 ล้านบาท

“ตลาดที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุดคืออิรัก ซึ่งเป็นตลาดอันดับ 1 ของไทยในภูมิภาคนี้ โดยมียอดนำเข้าข้าวขาว 5% จากไทยสูงถึง 1.1 ล้านตันต่อปี โดยก่อนเกิดเหตุการณ์สู้รบ เดือนม.ค.69 ไทยส่งออกไปแล้วกว่า 30,000 ตัน ส่วนล็อตใหม่นี้ผู้ส่งออกไทยอยู่ระหว่างการขนส่งอีก 70,000-80,000 ตัน โดยเรือบรรทุกสินค้าจอดรออยู่แล้ว 2 ลำ แต่เมื่อการสู้รบปะทุขึ้น ได้สั่งระงับการส่งออกทั้งหมดโดยทันที เนื่องจากความเสี่ยงที่เรือบรรทุกสินค้าอาจถูกโจมตี ซึ่งทำให้มูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการส่งออกต่อไป นอกจากอิรักแล้วออเดอร์ใหม่จากประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน ทั้งซาอุดีอาระเบียและโอมาน ที่มียอดสั่งซื้อข้าวขาว และข้าวหนึ่งหลักแสนตันก็ชะลอออกไปเช่นกัน”

ภูมิภาคตะวันออกกลางมียอดนำเข้าข้าวจากทั่วโลกรวม 4-5 ล้านตันต่อปี ซึ่งไทยครองส่วนแบ่งตลาดถึง 1.5 ล้านตันจากปริมาณดังกล่าว ขณะที่อิหร่านซึ่งเคยเป็นตลาดขนาดใหญ่สำหรับข้าวไทยในอดีต แต่ปัจจุบันไม่สามารถค้าขายได้ตามปกติ เนื่องจากถูกคว่ำบาตรจากนานาชาติ ส่งผลให้ระบบธนาคารและการเงิน รวมถึงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศไม่สามารถดำเนินการชำระได้

“ขณะนี้ยังไม่สามารถประเมินได้ว่าสถานการณ์จะคลี่คลายเมื่อใด โดยมองว่าในช่วง 1 เดือนข้างหน้ายังไม่มีความโน้มที่สถานการณ์จะดีขึ้น ลูกค้าในภูมิภาคนี้ยังคงชะลอการสั่งซื้อต่อไปจนกว่าการสู้รบจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ เนื่องจากเส้นทางการขนส่งข้าวไปยังตะวันออกกลางทั้งหมด ต้องผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ทำให้ตัวเลขการส่งออกของไทยสูญเสียไปอย่างมีนัยสำคัญ”

นอกจากนี้ ผลกระทบจากการสู้รบยังขยายวงไปถึงต้นทุนการส่งออกโดยรวม โดยค่าระวางเรือทั่วโลกปรับตัวสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากเดิมที่อยู่ในระดับ 50-60 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เพิ่มขึ้นเป็น 80-90 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นราว 30% เนื่องจากราคาน้ำมันแพงขึ้น ยังไม่นับรวมค่าประกันภัยทางทะเลที่ปรับตัวสูงขึ้นตามความเสี่ยง และต้นทุนถลุงบรรจุข้าวที่ผลิตจากเม็ดพลาสติกก็มีราคาสูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ ภาวะดังกล่าวส่งผลให้เป้าหมายการส่งออกข้าวของไทยที่ตั้งไว้ที่ 7 ล้านตันในปีนี้มีความเป็นไปได้ยากมากกว่าเดิม

ผู้สื่อข่าวรายงานอีกว่าจากกรณีที่ทางการสหรัฐ เตรียมเปิดไต่สวน 16 ประเทศคู่ค้า ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในอาเซียน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ยุโรปบางประเทศ รวมถึงไทย ที่ปฏิบัติทางการค้าไม่เป็นธรรมกับสหรัฐฯ ตามมาตรา 301 กฎหมายการค้าปี 1974 ครอบคลุมประเด็นการผลิตสินค้าเกินความต้องการ การใช้แรงงานภาคบังคับ การเลือกปฏิบัติกับบริษัทเทคโนโลยีของสหรัฐฯ เป็นต้น จนส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในของสหรัฐฯ เพื่อเก็บภาษีนำเข้าสินค้าแทนภาษีตอบโต้ ที่ถูกศาลสูงสุดสั่งให้ยกเลิกนั้น

ล่าสุดนางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รมว.พาณิชย์ ได้สั่งตั้งคณะทำงานพิเศษของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อติดตามสถานการณ์และหาแนวทางชี้แจงข้อกล่าวหาดังกล่าว โดยมีนายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน พร้อมมืออธิบดีทุกกรมในกระทรวงพาณิชย์อยู่ร่วมคณะทำงาน โดยจะประชุมและวิเคราะห์ผลกระทบเป็นรายสินค้า รวมถึงแนวทางการแก้ต่างกับสหรัฐฯ เพื่อไม่ให้สินค้าไทยถูกเก็บภาษีเพิ่มเติมจากเดิม

ที่มา ไทยรัฐออนไลน์

วิกฤตตะวันออกกลางยืดเยื้อ เขย่าส่งออกไทย “ข้าว-ทูน่า” อ่วมสุด

KEYPOINTS

- วิกฤตตะวันออกกลาง ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกอาหารไทยสูงขึ้น โดยเฉพาะค่าพลังงานที่เพิ่มขึ้น 20-30% และค่าระวางเรือที่ปรับตัวสูงขึ้น
- สินค้าที่ได้รับผลกระทบและมีความเปราะบางมากที่สุดคือข้าวและทูน่ากระป๋อง ซึ่งมีมูลค่าส่งออกรวมกันเกือบ 60% ของการส่งออกอาหารไทยไปยังตะวันออกกลาง
- มีการประเมินว่าวิกฤตอาจทำให้มูลค่าการส่งออกอาหารไทยโดยรวมในปี 2569 ลดลงได้ตั้งแต่ 10,000 - 55,000 ล้านบาท ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสถานการณ์

สถานการณ์ความขัดแย้งในตะวันออกกลางยังเป็นประเด็นที่ต้องจับตาอย่างใกล้ชิด หลังเริ่มส่งแรงกระเพื่อมต่ออุตสาหกรรมอาหารไทยผ่านหลายปัจจัย ทั้งต้นทุนพลังงาน ค่าระวางเรือ และความไม่แน่นอนของระบบการค้าโลก

ข้อมูลจากสถาบันอาหาร โดยจิระศักดิ์ คำสุริย์ ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอาหาร เปิดเผยว่า วิกฤตในตะวันออกกลางส่งผลต่ออุตสาหกรรมอาหารไทยผ่าน 3 ช่องทางหลัก ได้แก่ ต้นทุนพลังงานที่เพิ่มขึ้นราว 20-30% ค่าระวางเรือและโลจิสติกส์ที่ปรับสูงขึ้น รวมถึงความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนและการชำระเงินระหว่างประเทศที่มีความไม่แน่นอนมากขึ้น

ขณะเดียวกัน สินค้าที่มีความเปราะบางต่อสถานการณ์ดังกล่าวมากที่สุด คือ ข้าวและทูน่ากระป๋อง ซึ่งรวมกันคิดเป็นเกือบ 60% ของมูลค่าการส่งออกอาหารไทยไปยังตะวันออกกลาง นอกจากนี้ ผู้ประกอบการ SME ในห่วงโซ่อุปทานยังถือเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอำนาจต่อรองราคาและความสามารถในการบริหารต้นทุน

ตลาดฮาลาล 5 หมื่นล้าน

สำหรับไทย ตะวันออกกลางถือเป็นตลาดฮาลาลที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์โดยในปี 2568 ไทยมีมูลค่าส่งออกอาหารไปยังภูมิภาคนี้ 53,210 ล้านบาทคิดเป็นสัดส่วน 3.5% ของมูลค่าส่งออกอาหารทั้งหมด 1,510,066 ล้านบาท และสัดส่วนยังไม่สูงมากเมื่อเทียบกับตลาดหลักอื่น แต่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง

โดยช่วงปี 2563-2568 มูลค่าส่งออกเพิ่มจาก 24,973 ล้านบาทเป็น 53,210 ล้านบาท มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยห้าปี 16.3% สูงกว่าการเติบโตเฉลี่ยของการส่งออกอาหารไทยไปตลาดโลกที่ 7.0% มากกว่าสองเท่า และเคยแตะระดับสูงสุดที่ 63,341 ล้านบาทในปี 2567 สะท้อนการเร่งนำเข้าเพื่อเสริมความมั่นคงทางอาหารในช่วงที่ตลาดโลกมีความไม่แน่นอน

ประเทศคู่ค้าหลักของไทยในภูมิภาคได้แก่ อิรัก 28.2% สหรัฐอเมริกา 22.9% และซาอุดีอาระเบีย 14.8% ในปี 2568 ซึ่งรวมกันคิดเป็นสองในสามของมูลค่าส่งออกอาหารไทยไปตะวันออกกลาง

โดยมีสินค้าส่งออกสำคัญได้แก่ ข้าว 32.4% ทุ่นากระป๋อง 26.4% ไก่แช่แข็ง 4.3% สับปะรดกระป๋อง 3.8% กะทิสำเร็จรูป 3.8% เครื่องดื่มน้ำมะพร้าว 2.0% ซอสและเครื่องปรุงรส 1.8% น้ำตาลทราย 1.3% และบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป 1.3% เป็นต้น

ข้าว-ทุ่นา มูลค่าส่งออกตลาดตะวันออกกลางรวมกันเกือบ 60%

โครงสร้างการส่งออกอาหารไทยไปยังตลาดตะวันออกกลางยังมีลักษณะกระจุกตัวในสินค้าไม่กี่ประเภท โดยสินค้าหลักอย่าง ข้าวมีสัดส่วน 32.4% และ ทุ่นากระป๋อง 26.4% ของมูลค่าการส่งออกไปภูมิภาคนี้ รวมกันเกือบ 60% สะท้อนการพึ่งพาสินค้าหลักเพียงไม่กี่รายการในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาในมิติของการพึ่งพาสินค้าหลักเพียงไม่กี่รายการในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง บางรายการมีความเสี่ยงค่อนข้างสูง โดย ทุ่นากระป๋อง มีสัดส่วนการส่งออกไปตลาดตะวันออกกลางถึง 17.4% ของการส่งออกทั้งหมด ขณะที่ ข้าว อยู่ที่ 13.3%

นอกจากนี้ยังมี ข้าวโพดหวานปรุงแต่ง 12.4% และ สับปะรดกระป๋อง 11.5% ซึ่งถือว่ามี การพึ่งพาสินค้าดังกล่าวในระดับค่อนข้างสูง ทำให้สินค้าเหล่านี้มีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของภูมิภาคมากกว่าสินค้าที่มีตลาดกระจายตัวในหลายภูมิภาค

ในทางกลับกัน สินค้าบางประเภทมีระดับการพึ่งพาสินค้าตะวันออกกลางค่อนข้างต่ำ เช่น น้ำตาลทราย 1.4% อาหารสำเร็จรูป 3.1% ซอสปรุงรส 3.0% และเครื่องดื่มน้ำมะพร้าว 4.2% ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนตลาดปลายทางได้ง่ายกว่า หากเกิดความไม่แน่นอนในภูมิภาค จึงมีแนวโน้มได้รับผลกระทบจำกัดเมื่อเทียบกับสินค้ากลุ่มแรก

ทั้งนี้ ในภาพรวมการส่งออกอาหารไทยยังพึ่งพาสินค้าตะวันออกกลางเพียงประมาณ 3.5% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

แนวโน้มการส่งออกอาหารไทยปี 2569

ภายใต้สถานการณ์ปกติ คาดว่าการส่งออกอาหารไทยในปี 2569 จะมีมูลค่าประมาณ 1.55 ล้านล้านบาท เติบโต 2.6% จากปีก่อน อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากความตึงเครียดในตะวันออกกลางที่ส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ราคาพลังงาน และความเสี่ยงด้านโลจิสติกส์ ทำให้มีการประเมินแนวโน้มการส่งออกอาหารไทยใหม่ โดยจำแนกผลกระทบออกเป็น 3 กรณี ตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์

กรณีผลกระทบจำกัด มูลค่าการส่งออกอาจลดลงราว 10,000 ล้านบาท เหลือประมาณ 1.545 ล้านล้านบาท หรือเติบโต 2.2% ซึ่งยังใกล้เคียงกับกรณีฐาน สถานการณ์นี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าความตึงเครียดในตะวันออกกลางไม่ลุกลาม ราคาน้ำมัน และค่าระวางเรือปรับเพิ่มขึ้นเพียงระยะสั้นก่อนทยอยลดลง

ขณะที่ผู้ประกอบการไทยยังสามารถบริหารต้นทุนได้ผ่านการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และการบริหารสต็อกสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งอุปสงค์ในตลาดตะวันออกกลางยังคงดำเนินได้ตามปกติ

กรณีผลกระทบปานกลาง มูลค่าการส่งออกอาจลดลงประมาณ 20,000-30,000 ล้านบาท ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 1.525-1.535 ล้านล้านบาทเติบโตเพียง 0.8-1.5% ภายใต้สมมติฐานว่าราคาพลังงานและค่าระวางเรือทรงตัวอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องหลายไตรมาส ทำให้ต้นทุนการผลิตและการขนส่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้อัตรากำไรของผู้ส่งออกลดลง ผู้ประกอบการบางส่วนอาจต้องชะลอการสั่งซื้อวัตถุดิบ หรือปรับโครงสร้างราคา ขณะเดียวกันประเทศคู่ค้าอาจบริหารการนำเข้าอย่างระมัดระวังมากขึ้น ทำให้การขยายตัวของการส่งออกชะลอลง แม้จะยังไม่เข้าสู่ภาวะหดตัว

กรณีผลกระทบรุนแรง หากสถานการณ์ความตึงเครียดส่งผลต่อระบบโลจิสติกส์และเสถียรภาพทางการเงินของประเทศคู่ค้าอย่างมีนัยสำคัญ มูลค่าการส่งออกอาจลดลง 45,000-55,000 ล้านบาท ส่งผลให้ยอดส่งออกอยู่ที่ประมาณ 1.50-1.51 ล้านล้านบาท หรือเติบโตในช่วง -1.0% ถึง 0.5%

ภายใต้สถานการณ์นี้อาจเกิดความผันผวนรุนแรงด้านการขนส่ง เช่น ค่าระวางเรือและค่าประกันภัยปรับเพิ่มสูง หรือเกิดความล่าช้าในการชำระเงินจากคู่ค้า ส่งผลให้ผู้ส่งออกไทยเผชิญแรงกดดันพร้อมกันทั้งด้านต้นทุนและกระแสเงินสด ทำให้บางส่วนต้องชะลอหรือเลื่อนกำหนดการส่งมอบสินค้า

อย่างไรก็ตาม แม้ในกรณีรุนแรง แรงกดดันหลักจะมาจาก ต้นทุนและความเสี่ยงทางการค้า มากกว่าการหดตัวของอุปสงค์ เนื่องจากสินค้าอาหารยังเป็นสินค้าจำเป็น โดยเฉพาะในตลาดตะวันออกกลางซึ่งมี โครงสร้างการพึ่งพาการนำเข้าอาหารในระดับสูง ทำให้ความต้องการบริโภคยังคงมีอยู่ แม้เผชิญความผันผวนทางเศรษฐกิจและการเมืองในภูมิภาคก็ตาม

ที่มา โพสต์ทูเดย์

ส่งออกข้าว-อาหารแช่แข็งชะงัก พืชบอมบ์ตะวันออกกลางกระทบเรือส่งสินค้า

ผู้ส่งออกกลุ่มอาหารมองปัญหาตะวันออกกลางกระทบต่อการส่งออกสินค้าอาหารไทยระยะสั้น โอกาสเกิดภาวะชะงักได้จากการขนส่ง ซึ่งส่งออกข้าว-อาหารแช่แข็ง-อาหารสำเร็จรูปสะดวก แต่มั่นใจความต้องการสินค้ายังคงมี ขณะที่ สรท.เผยการขนส่งทางเรือ สายเรือไม่รับ Booking ใหม่ ขณะที่สินค้าในตู้ต้องลากออกจากท่าเรือ ส่วนที่ออกจากไทยแล้วต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเพิ่มตู้ละพันดอลลาร์ ขณะที่ลูกค้าเริ่มชะลอการส่งมอบสินค้า หรือขอยกเลิกไปก่อนมากขึ้น

นายวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา รองประธานกรรมการหอการค้าไทย และนายกสมาคมการค้าอาหารอนาคตไทย กล่าวกับ ประชาชาติธุรกิจว่า สถานการณ์ความตึงเครียดในตะวันออกกลางในช่วงนี้เริ่มส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านโลจิสติกส์ทางทะเล หลังจากสายเรือหลายรายได้หยุดรับจองตู้สินค้าในเส้นทางไปยังตะวันออกกลางและอ่าวเปอร์เซีย ส่งผลให้การส่งออกสินค้าอาหารจากไทยไปยังภูมิภาคดังกล่าวเกิดภาวะชะงักงันในระยะสั้น

ทั้งนี้ สินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปยังตลาดตะวันออกกลาง ได้แก่ ข้าวขาว อาหารแช่แข็ง และไก่แช่แข็ง รวมถึงสินค้าอาหารสำเร็จรูปและอาหารแปรรูปอื่น ๆ ซึ่งล้วนเป็นสินค้าสำคัญที่ภูมิภาคดังกล่าวต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศในสัดส่วนสูง โดยประเมินผลกระทบในระยะสั้น หรือประมาณ 1 เดือน สิ่งที่จะเกิดขึ้นไม่ได้มาจากการลดลงของความต้องการสินค้าอาหาร แต่เกิดจากข้อจำกัดด้านการขนส่งสินค้าเป็นหลัก

“คำสั่งซื้อที่มีอยู่ก่อนหน้านี้ บางส่วนอาจต้องเลื่อนกำหนดการส่งมอบสินค้าจนกว่าสถานการณ์การเดินทางจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ”

สำหรับในเชิงโครงสร้างของสินค้าอาหารแช่แข็งและไก่แช่แข็งได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจากต้องพึ่งพาระบบขนส่งแบบควบคุมอุณหภูมิ (Cold Chain) และต้องอาศัยความต่อเนื่องของระบบโลจิสติกส์ หากเกิดความล่าช้าจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนและคุณภาพสินค้า ขณะที่ข้าวขาว รวมถึงสินค้าอาหารสำเร็จรูปและอาหารแปรรูปที่สามารถเก็บรักษาได้นานจะได้รับผลกระทบน้อยกว่า เนื่องจากสามารถเลื่อนการขนส่ง หรือการส่งมอบสินค้าได้ในระดับหนึ่ง

ในอีกด้านหนึ่ง สินค้าบางส่วนที่ได้ส่งออกมาก่อนหน้านี้และยังอยู่ระหว่างการขนส่งในทะเล กำลังเผชิญข้อจำกัดด้านเส้นทางเดินเรือ โดยสายเรือได้เสนอแนวทางให้ผู้ส่งออกพิจารณา 2 ทางเลือก ได้แก่ นำสินค้ากลับมายังประเทศต้นทางก่อน นำสินค้าไปพักเรือที่ทำเรือหลัก (Hub Port) ในภูมิภาคใกล้เคียง เพื่อรอให้สถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติและสามารถส่งต่อไปยังปลายทางได้

อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของผู้ประกอบการ การรับสินค้ากลับมายังประเทศต้นทางก่อน อาจเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกว่า เนื่องจากยังไม่สามารถประเมินได้ว่าสถานการณ์จะยืดเยื้อเพียงใด และการฝากสินค้าไว้ที่ท่าเรือดังกล่าวอาจทำให้เกิดต้นทุนเพิ่มเติมที่ไม่สามารถควบคุมได้

นายวิศิษฐ์กล่าวอีกว่า หากสถานการณ์ยืดเยื้อ ผลกระทบจะเริ่มขยายจากปัญหาเชิงโลจิสติกส์ไปสู่ต้นทุนทางเศรษฐกิจในวงกว้าง สายเรืออาจต้องปรับเส้นทางเดินเรือ หรือเพิ่มมาตรการด้านความปลอดภัย ส่งผลให้ค่าระวางเรือมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ระยะเวลาการขนส่งยาวขึ้น ต้นทุนด้านพลังงานและโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น ผลกระทบดังกล่าวจะเห็นชัดในสินค้าในกลุ่มอาหารแช่แข็งและไก่แช่แข็ง ซึ่งมีต้นทุนด้านพลังงานและระบบควบคุมอุณหภูมิสูง

สำหรับภาพรวมคำสั่งซื้อในปัจจุบัน ในภาพรวมความต้องการสินค้าอาหารจากไทยในตลาดตะวันออกกลางยังไม่ได้ปรับลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากประเทศในภูมิภาคนี้ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าอาหารจากต่างประเทศเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักในขณะนี้คือข้อจำกัดด้านการขนส่งสินค้า มากกว่าปัจจัยด้านอุปสงค์ของตลาด อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ได้แก่ ความไม่แน่นอนของเส้นทางเดินเรือ การปรับตัวของค่าระวางเรือ และต้นทุนขนส่ง การเพิ่มขึ้นของค่าประกันภัยความเสี่ยงจากสงคราม (War Risk Insurance) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะมีผลโดยตรงต่อต้นทุนการส่งออกและความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกอาหารไทยในระยะต่อไป

ด้านการขนส่งสินค้า นายคงฤทธิ จันทริก ผู้อำนวยการบริหาร สมาคมผู้ขนส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) กล่าวกับประชาชาติธุรกิจ ว่า จากการติดตามสถานการณ์การขนส่ง การให้บริการขนส่งทางเรือในขณะนี้ สายเรือไม่รับ Booking ใหม่สำหรับปลายทาง Persian Gulf แล้ว ลูกค้าในพื้นที่ Middle East แม้ว่าจะอยู่นอก Persian Gulf ก็เริ่มขอให้ชะลอการส่งมอบสินค้า หรือขอยกเลิกไปก่อนมากขึ้น เพราะแนวโน้มสงครามขยายวงกว้าง และสหรัฐคาดว่าใช้เวลาประมาณ 4 สัปดาห์ ทำให้ลูกค้าเองก็กังวลเรื่องความเสี่ยง

ส่วนตู้สินค้าที่บรรจุและส่งไปที่ท่าเรือแล้ว ขณะนี้สายเรือแจ้งว่าให้ผู้ส่งออกลากตู้กลับออกจากท่าเรือ เพราะจะไม่รับบรรจุทุกลองเรือแล้ว ซึ่งสินค้าที่ลงเรือออกจากไทยไปแล้วมีทางเลือกคือ ให้ผู้ส่งออกหารี้อกับคู่ค้า หากไม่พร้อมรับมอบให้นำกลับไทย จะมีค่าใช้จ่ายประมาณตู้ละ 1,000 USD หากไม่นำกลับไทย สายเรือจะนำตู้ไปวางไว้ที่ Safe Port เพื่อรอขนส่งไปถึงปลายทางเมื่อทำได้ ซึ่งอาจเป็น Hub หลัก อาทิ Salalah, Colombo, Singapore, Tanjung Pelepas และ Port Klang เป็นต้น แต่จะมี Storage Cost เกิดขึ้นต้องคุยกับลูกค้าเรื่องความรับผิดชอบในส่วนนี้

ขณะที่ระยะเวลาในการขนส่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใด หากไป Persian Gulf จะมีเวลาเพิ่มขึ้นในเรื่องการรอคอยใน Safe Port แต่ภาพรวมจะมีเวลาการขนส่งเพิ่มขึ้น เนื่องจากท่าเรือที่นำตู้ไปกองรอไว้ข้างต้นจะเป็น Transshipment Hub หลักของการเดินเรือทั่วโลก เมื่อตู้กองเต็มเต็มจะทำให้ Operation ช้าลง และอาจทำให้เรือที่เข้าเทียบท่ามีการรอคอยเพิ่มขึ้น ระยะเวลาเดินเรือในภาพรวมมีแนวโน้มนานมากขึ้น ซึ่งเคยเกิดขึ้นแล้วตอวิกฤตทะเลแดง และต้องปรับตัวนานหลายเดือน กว่าที่สายเรือจะปรับกองเรือในแต่ละเส้นทาง จนทำให้แก้ปัญหาการล่าช้าของเที่ยวเรือได้

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

พาณิชย์ ปลื้มมูลค่าสั่งซื้อข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ไทย งาน NPEW 2026 ที่สหรัฐอเมริกา ทะลุ 150 ล้านบาท

กรมการค้าต่างประเทศ โชว์ผลสำเร็จนำผู้ประกอบการข้าวอินทรีย์ไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้า Natural Products Expo West (NPEW) 2026 หลังผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และผู้ค้าปลีกแห่ชมคุหา กว่า 2,000 ราย คาดการณ์มูลค่าสั่งซื้อกว่า 150 ล้านบาท มั่นใจหนุนการส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ไทยในอนาคต

นางอารดา เพ็ญทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เปิดเผยภายหลังการนำผู้ประกอบการข้าวอินทรีย์ไทย จำนวน 6 ราย เข้าร่วมงานแสดงสินค้า Natural Products Expo West (NPEW) 2026 ระหว่างวันที่ 4 – 6 มีนาคม 2569 ณ เมืองอนาไฮม์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพชั้นนำและใหญ่ที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งยังเป็นเวทีสำคัญในการเชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และผู้ค้าปลีกจากทั่วโลก ว่า ประสบความสำเร็จเกินคาด สามารถสร้างโอกาสในการเจรจาการค้าระหว่างผู้ประกอบการไทยกับคู่ค้าต่างประเทศ จนสามารถคาดการณ์มูลค่าสั่งซื้อที่จะเกิดขึ้นภายใน 1 ปี ได้กว่า 4.55 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 150 ล้านบาท

ในการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า กรมฯ ได้รับเกียรติจากนายต่อ ครลัมพ์ กงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส และนายนิวัฒน์ หาญสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครลอสแอนเจลิส ร่วมตัดริบบิ้นในพิธีเปิดคูหากรมฯ พร้อมกับผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ นอกจากนี้ ภายใต้คูหากรมฯ ได้มีการจัดนิทรรศการและจัดแสดงตัวอย่างสินค้าข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ของไทย และการสาธิตการปรุงอาหารจากข้าวอินทรีย์ไทย โดยร้านอาหารไทยที่ได้รับตราสัญลักษณ์ Thai SELECT ให้ผู้เข้าชมงานได้ทดลองชิม ซึ่งได้รับผลการตอบรับเป็นอย่างดี ผู้เข้าชมงานต่างชื่นชอบในรสชาติและคุณภาพข้าวไทย อีกทั้ง ยังให้ความสนใจข้าวสีและข้าวเพื่อสุขภาพ เช่น ข้าวไรซ์เบอร์รี่ และข้าวดัชนีน้ำตาลต่ำ ซึ่งเป็นข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง และช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด รวมถึงผลิตภัณฑ์ gluten free และ high fiber ที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบหลัก

“ความสำเร็จจากการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นการรับรู้และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพมาตรฐานข้าวอินทรีย์ไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา และแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ ความยั่งยืน และวัตถุดิบจากธรรมชาติ อีกทั้ง ยังเป็นโอกาสอันดีในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์เทรนด์รักสุขภาพ ต่อยอดโอกาสทางการค้า และเปิดตลาดสินค้าข้าวคุณภาพสูงให้แก่ผู้ประกอบการข้าวอินทรีย์ไทย ซึ่งถือเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญที่กรมฯ กำลังขับเคลื่อนภายใต้นโยบายของนางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ที่มุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าและสร้างความหลากหลายของสินค้าข้าวเพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขัน และผลักดันการส่งออกข้าวไทยให้เติบโตอย่างต่อเนื่องในอนาคต” นางอารดา เพ็ญทอง กล่าวทิ้งท้าย

ที่มา Thailandplus เศรษฐกิจ

เกษตรกร เล็งร่วมเอกชน พัฒนาข้าวเชื่อมตลาด Climate Smart

กระทรวงเกษตรฯ ขับเคลื่อนข้าว Climate Smart เชื่อมตลาด เสริมองค์ความรู้ รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่าผลผลิต ดึงเอกชนร่วมห่วงโซ่

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Strengthening Climate-Smart Rice Farming: Thai Rice GCF) ครั้งที่ 1/2569 ว่า เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ และกำหนดแนวทางขับเคลื่อนการผลิตข้าวไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควบคู่กับการยกระดับโอกาสทางการตลาดและการเสริมสร้างองค์ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแนวทางการเชื่อมโยงตลาดข้าว Climate Smart Rice ร่วมกับภาคเอกชนของไทย ซึ่งการพัฒนาตลาดข้าว Climate Smart Rice สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ (Domestic SMEs) เป็นเป้าหมายการดำเนินงานหลักภายใต้โครงการ Thai Rice GCF และโครงการระบบการผลิตข้าวยั่งยืนแบบองค์รวม (ISRL) โดยมุ่งสร้างกลไกตลาดที่เอื้อต่อระบบการผลิตข้าวที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เพื่อดึงดูดภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็นรูปธรรม

พร้อมกันนี้ ได้มอบหมายกรมการข้าวหรือภาคเอกชนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์คัดเลือกผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าร่วมเครือข่ายการตลาดภายใต้โครงการ รวมทั้งศึกษาแนวทางการขึ้นทะเบียนผลผลิตข้าวภายใต้โครงการเป็นข้าวคาร์บอนต่ำตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภค

นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการพัฒนาความรู้และสร้างความรู้ด้าน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแก่เจ้าหน้าที่ภายใต้โครงการ Thai Rice GCF โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านตลาดคาร์บอนและองค์ความรู้เชิงนโยบายที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในอนาคต พร้อมมอบหมายฝ่ายเลขานุการประสานองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. เพื่อจัดทำข้อมูลพื้นที่การทำนาแบบเปียกสลับแห้งและข้อมูลการวิเคราะห์การปล่อยก๊าซเรือนกระจก สำหรับใช้ประกอบการดำเนินโครงการด้านตลาดคาร์บอน การคำนวณคาร์บอนเครดิต และป้องกันปัญหาพื้นที่ดำเนินงานทับซ้อน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-9 มีนาคม 2569 มีเรือบรรทุกสินค้าจำนวน 26 ลำเข้าเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 164,750 ตัน โดยจอดรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือที่ท่าเรือ Ho Chi Minh port และ My Thói ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 17 กุมภาพันธ์ - 9 มีนาคม 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 247,530 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศฟิลิปปินส์ 247,530 ตัน

กรมศุลกากร (the General Department of Customs) รายงานว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 เวียดนามส่งออกข้าวจำนวน 621,834 ตัน มูลค่าประมาณ 284.536 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยปริมาณลดลง 10.75% และมูลค่าลดลง 20.58% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีการส่งออกข้าวจำนวน 696,750 ตัน มูลค่าประมาณ 358.254 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับประเทศสำคัญที่เวียดนามส่งข้าวไปในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีดังนี้

1. Philippines จำนวน 379,492 ตัน
2. China จำนวน 59,976 ตัน
3. Ivory Coast จำนวน 56,002 ตัน
4. Ghana จำนวน 34,020 ตัน
5. Malaysia จำนวน 19,306 ตัน
6. Singapore จำนวน 6,285 ตัน
7. Saudi Arabia จำนวน 4,072 ตัน
8. United Arab Emirates จำนวน 3,595 ตัน
9. Australia จำนวน 2,885 ตัน
10. Hongkong จำนวน 2,176 ตัน

ทั้งนี้ในช่วง 2 เดือนแรกของปีนี้ (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2569) เวียดนามส่งออกข้าวจำนวน 1,273,247 ตัน มูลค่าประมาณ 594.095 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยปริมาณเพิ่มขึ้น 3.48.1% และมูลค่าลดลง 11.94% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีการส่งออกข้าวจำนวน 1,230,684 ตัน มูลค่าประมาณ 674.684 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

มีรายงานว่าขณะนี้สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงกำลังเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิปี 2025-2026 ซึ่งเป็นพืชผลที่สำคัญที่สุดของปี อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ผลผลิตล้นตลาด แต่ราคากลับตกต่ำกำลังปรากฏให้เห็นชัดเจน เกษตรกรกำลังเผชิญกับแรงกดดันจากกำไรที่ลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับปีก่อนๆ และหวังว่ารัฐบาลจะดำเนินการอย่างทันท่วงทีเพื่อสนับสนุนการขายและรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในตลาด

ในช่วงนี้ราคาข้าวในตลาดลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยที่ราคาข้าวหอมหลายพันธุ์ลดลงต่ำกว่า 6,000 ดงต่อกิโลกรัม แม้ว่าจะมีการตกลงราคากันไว้ล่วงหน้าแล้ว แต่เกษตรกรก็ไม่สามารถขายได้ในราคาที่ตกลงกันไว้เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว เพราะพ่อค้าลดราคาซื้อลงเนื่องจากความผันผวนของตลาด และเนื่องจากขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการตากและเก็บรักษาข้าว เกษตรกรจึงต้องขายในราคาต่ำ

เกษตรกรจากเมืองเกิ่นโถ กล่าวว่ามีผลผลิตข้าวปีนี้ดีมาก หลายพื้นที่ได้ผลผลิตถึง 1.1-1.2 ตันต่อเอเคอร์ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรไม่ได้รับกำไรมากนัก เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นและราคาข้าวที่ลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อใกล้ถึงฤดูเก็บเกี่ยว ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา โดยข้าวหอมพันธุ์ OM 18 และ Dai Thom 8 มีราคาอยู่ที่ 6,200-6,500 ดงต่อกิโลกรัม แต่พอเริ่มเก็บเกี่ยวราคากลับลดลงเหลือเพียง 5,700-6,000 ดงต่อกิโลกรัม ด้วยราคา

เช่นนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงไม่ได้รับกำไรมากนักและกังวลมากเกี่ยวกับฤดูปลูกข้าวครั้งต่อไป โดยในฤดูกาลนี้ ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากราคาน้ำมันเบนซินที่สูงขึ้น ค่าเช่าเครื่องจักรเก็บเกี่ยวก็เพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2569 ราคาข้าวเปลือกสตรพันธุ์ IR 50404 และ OM 5451 อยู่ที่ 5,200-5,600 ดงต่อกิโลกรัม ส่วนข้าวหอม เช่น OM 18, Dai Thom 8 และ Jasmine 85 มีราคาอยู่ที่ 5,700-6,000 ดงต่อกิโลกรัม ซึ่งราคาเหล่านี้ต่ำกว่าเมื่อว่าหนึ่งเดือนที่ผ่านมา 200-500 ดงต่อกิโลกรัม การลดลงของราคาเป็นผลมาจากราคาข้าวส่งออกที่ลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนๆ นอกจากนี้ปริมาณข้าวในตลาดก็เพิ่มขึ้นเนื่องจากกลุ่มแม่น้ำโขงเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิปี 2568/69 ซึ่งพ่อค้าและธุรกิจข้าวรายย่อยจำนวนมากต่างระมัดระวังในการซื้อข้าวและได้ลดราคาซื้อลงเพื่อลดความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่หลายประเทศกำลังจำกัดการนำเข้าข้าว

ขณะเดียวกัน จากสภาพอากาศที่มีฝนที่ตกผิดฤดูกาลเมื่อเร็วๆ นี้ยังส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการเก็บเกี่ยวและการจำหน่ายข้าวของเกษตรกร เพราะทำให้ข้าวมีความชื้นสูงและทำให้ราคาข้าวที่ขายได้ลดลง

ด้วยสถานการณ์เช่นนี้ เกษตรกรจึงเรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาดและจัดหาเชื้อเพลิงให้เพียงพอต่อช่วงการผลิตสูงสุด

การเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวโดยใช้เครื่องเก็บเกี่ยวรวม และขนส่งโดยเครื่องจักร ดังนั้นเกษตรกรจึงหวังว่าราคาค่าบริการเครื่องจักรกลจะสมเหตุสมผล และจะมีทรัพยากรเพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกในการเก็บเกี่ยวและขนส่งข้าวได้อย่างราบรื่น

เว็บไซต์ข่าว Báo Vĩnh Long รายงานว่า นายกรัฐมนตรี ฟาม มินห์ ชินห์ เพิ่งออกประกาศอย่างเป็นทางการฉบับที่ 21 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2569 เรื่องการบริหารจัดการการผลิตและการบริโภคข้าวในสถานการณ์ใหม่ โดยขอให้เพิ่มการรับซื้อข้าวจากเกษตรกร โดยเฉพาะในพื้นที่ผลิตหลักในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง

โทรเลขของนายกรัฐมนตรีส่งถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม และการค้า และกระทรวงการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งชาติเวียดนาม ประธานคณะกรรมการประชาชนประจำจังหวัดและเมืองที่อยู่ภายใต้การปกครองส่วนกลาง ประธานสมาคมอาหารเวียดนาม ประธานสมาคมอุตสาหกรรมข้าวเวียดนาม ประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัทอาหารภาคเหนือและบริษัทอาหารภาคใต้ โดยระบุว่า

ในช่วงที่ผ่านมา การผลิต การค้า และการส่งออกข้าวของเวียดนามประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่องในหลายด้าน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์โลกและภูมิภาคกำลังมีความซับซ้อนและคาดเดาได้ยากขึ้นเรื่อยๆ ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ในบางภูมิภาค ความผันผวนของราคาน้ำมัน ต้นทุนด้านโลจิสติกส์และการขนส่งที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการปรับนโยบายการค้าและปริมาณสำรองอาหารของบางประเทศ อาจส่งผลกระทบต่ออุปทาน อุปสงค์ และราคาข้าวในตลาดโลกได้

ในส่วนของภายในประเทศ จังหวัดต่างๆ ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงกำลังอยู่ในช่วงเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งส่งผลให้ราคาข้าวจากเกษตรกรลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2025

เพื่อให้การบริหารจัดการการผลิตและการบริโภคข้าวในสถานการณ์ใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นายกรัฐมนตรีขอให้รัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานระดับกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประธานคณะกรรมการประชาชนประจำจังหวัดและเมืองที่อยู่ภายใต้การบริหารส่วนกลาง สมาคมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการส่งออกข้าว เร่งดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้โดยด่วน

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

- สั่งการให้หน่วยงานท้องถิ่นติดตาม ตรวจสอบพยากรณ์ และเฝ้าระวังสภาพการผลิตอย่างใกล้ชิด เสริมสร้างการควบคุมศัตรูพืช และตอบสนองต่อสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยอย่างทันที่ เพื่อปกป้องพืชผลทางการเกษตร ทำให้มั่นใจได้ว่าผลผลิตจะเป็นไปตามแผน ขณะที่ควบคุมต้นทุนให้อยู่ในระดับต่ำ

- เป็นประธานและประสานงานกับหน่วยงานและท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขอุปสรรคทางเทคนิคอย่างทันที่ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าปริมาณการส่งออกข้าวของเวียดนามจะเพิ่มขึ้นและตลาดจะขยายตัวมากขึ้น

- ประสานงานกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สมาคมอาหารเวียดนาม สมาคมอุตสาหกรรมข้าวเวียดนาม และสมาคมและธุรกิจอื่นๆ ในภาคการค้าข้าว เพื่อเชื่อมโยงธุรกิจที่ดำเนินการจัดซื้อ แปรรูป และส่งออกข้าวอย่างแข็งขัน เพื่อให้เกษตรกรได้บริโภคข้าวเชิงพาณิชย์อย่างต่อเนื่อง

- ประสานงานกับกระทรวง หน่วยงาน และท้องถิ่น เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวในตลาดข้าวโลกอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งให้ข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลแก่ท้องถิ่นและธุรกิจต่างๆ เพื่อให้สามารถปรับแผนการผลิตและการส่งออกให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างทันที่

2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า

- หน่วยงานจะติดตามและคาดการณ์สถานการณ์การนำเข้าและส่งออก ความต้องการบริโภค และราคาอาหารในภูมิภาคและในตลาดโลกอย่างใกล้ชิดและแม่นยำ เพื่อควบคุมธุรกิจการนำเข้าและส่งออกข้าวอย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่น เพื่อให้มั่นใจได้ว่าประสิทธิภาพการส่งออกจะดีขึ้น

- กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับคณะกรรมการประชาชนท้องถิ่น จัดตั้งทีมตรวจสอบระหว่างหน่วยงาน เพื่อตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ นำเข้า และส่งออกข้าว เพื่อส่งเสริมตลาดที่มีสุขภาพดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกำลังการสำรองภาคบังคับตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาเลขที่ 107/2018/ND-CP ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2561 และพระราชกฤษฎีกาเลขที่ 01/2025/ND-CP ลงวันที่ 1 มกราคม 2568

- เป็นผู้นำในการเสริมสร้างการส่งเสริมการค้าและกระตุ้นการส่งออกไปยังตลาดหลักและตลาดที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง โดยมุ่งเน้นการกระจายตลาดและลดการพึ่งพาประเทศผู้นำเข้าแบบดั้งเดิมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ให้ข้อมูลและคำแนะนำแก่ธุรกิจเกี่ยวกับช่วงเวลาการส่งออกที่เหมาะสมที่สุด เพื่อเพิ่มข้อได้เปรียบด้านราคาและความสามารถในการแข่งขันในตลาดระหว่างประเทศให้สูงสุด เสริมสร้างมาตรการส่งเสริมการบริโภคข้าวภายในประเทศและการกระจายผลิตภัณฑ์จากข้าวสำหรับการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก

3. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

- เป็นประธานและประสานงานกับกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าในตลาด และดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพตลาดภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน

- ดำเนินการวิจัยเชิงลึกเพื่อหาแนวทางลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์และการส่งออกสำหรับธุรกิจต่างๆ ในบริบทของต้นทุนการขนส่งระหว่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น พิจารณาและดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนธุรกิจส่งออกข้าวโดยอำนวยความสะดวกในการขอคืนภาษีและการผ่านพิธีการศุลกากร

- พัฒนาแผนการจัดซื้อข้าวสำรองระดับชาติที่เหมาะสม เพื่อช่วยรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในประเทศ

4. ผู้ว่าการธนาคารแห่งชาติเวียดนาม

- ส่งเสริมให้สถาบันสินเชื่อจัดสรรเงินทุนด้วยอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนธุรกิจในการซื้อข้าว โดยเฉพาะในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

- ควรมีการวิจัยเพื่อจัดตั้งกลไกสินเชื่อพิเศษสำหรับธุรกิจที่มีระบบคลังสินค้าขนาดใหญ่และความสามารถในการจัดซื้อจัดหา เพื่อสร้างเงื่อนไขที่เสริมสร้างการจัดซื้อจัดหาและการเก็บรักษาข้าวชั่วคราวสำหรับเกษตรกร

5. ประธานคณะกรรมการประชาชนประจำจังหวัดและเมือง

- สั่งการให้หน่วยงานเฉพาะทางติดตามตรวจสอบการผลิตข้าวในพื้นที่อย่างใกล้ชิด บริหารจัดการการผลิตข้าวอย่างมีประสิทธิภาพและยืดหยุ่น เพื่อให้บรรลุหรือเกินเป้าหมายผลผลิตตามแผน โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบทางเทคนิคและความปลอดภัยด้านอาหารของเวียดนามและประเทศผู้นำเข้าอย่างเคร่งครัด

- สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกับธุรกิจและสหกรณ์เพื่อจัดหาข้าวสารให้ทันเวลา ป้องกันสถานการณ์ที่ข้าวสารไม่ได้รับการจัดซื้อ พัฒนาแนวทางแก้ไขเพื่อสนับสนุนธุรกิจในการจัดซื้อและขนส่งข้าวสารไปยังคลังสินค้าของตน

- เสริมสร้างการบริหารจัดการตลาด เพิ่มความเข้มข้นในการตรวจสอบ ตรวจจับ และกำกับดูแลกิจกรรมการซื้อขายของวิสาหกิจและผู้ค้ารายสำคัญ ป้องกันการใช้สถานการณ์เพื่อปั่นราคาและแสวงหาผลกำไรโดยมิชอบ และต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมระหว่างวิสาหกิจ

6. ประธานสมาคมอาหารเวียดนาม ประธานสมาคมอุตสาหกรรมข้าวเวียดนาม ประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัทอาหารภาคเหนือ บริษัทอาหารภาคใต้ และธุรกิจส่งออกข้าว

- เพิ่มปริมาณการจัดซื้อข้าวจากเกษตรกร โดยเฉพาะในพื้นที่ผลิตข้าวที่สำคัญในเขตสามเหลี่ยมแม่น้ำโขง

- ใช้ประโยชน์จากคลังสินค้าและกำลังการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดซื้อและจัดเก็บข้าวไว้ชั่วคราว เพื่อส่งเสริมเสถียรภาพของตลาด

- ปรับปรุงการอัปเดต การติดตาม การคาดการณ์ และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในการผลิตและการตลาดข้าวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อปรับแผนธุรกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างทันท่วงที

7. รองนายกรัฐมนตรี ตรัน ฮง ฮา ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการติดตามและกำกับการบริหารจัดการการผลิตและการบริโภคข้าวต่อไป ส่วนสำนักนายกรัฐมนตรีจะติดตามและเร่งรัดการดำเนินการตามคำสั่งนี้ตามหน้าที่และภาระที่ได้รับมอบหมาย

สำนักข่าว Báo Cần Thơ รายงานว่า เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปลูกข้าว เกษตรกรในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงไม่เพียงแต่ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคนิคขั้นสูงในการผลิตเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์และการวิจัยพันธุ์ข้าวใหม่ๆ มากขึ้นด้วย ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการปลูกข้าวหอมข้าวพิเศษ และข้าวคุณภาพสูง เพื่อให้สามารถเข้าถึงตลาดได้ดีและมีกำไรมากขึ้น

คุณภาพของเมล็ดพันธุ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลผลิต คุณภาพ และราคาขายของข้าว การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีไม่เพียงแต่ช่วยให้ต้นข้าวเจริญเติบโตแข็งแรง ลดศัตรูพืชและโรค และลดการล้มของต้นข้าว ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการผลิต แต่ยังทำให้ได้ข้าวที่มีกลิ่นหอม คุณภาพดี และขายได้ราคาสูงขึ้นอีกด้วย ประสบการณ์จริงในการผลิตข้าวในครัวเรือนหลายแห่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรได้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยมุ่งเน้นที่การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีและกล้าที่จะนำข้าวพันธุ์ใหม่ๆ มาปลูก

เกษตรกรในเมืองเกิ่นโถ กล่าวว่าการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ และสามารถช่วยให้เกษตรกรเพิ่มราคาและผลกำไรของข้าวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปลูกข้าวหอมพันธุ์ต่างๆ สามารถเพิ่มราคาได้หลายร้อยถึงหนึ่งพันต่อตันกิโลกรัม เมื่อเทียบกับข้าวพันธุ์ทั่วไปหลายชนิด ดังนั้น เขาจึงสนใจที่จะค้นคว้าหาพันธุ์ข้าวใหม่ๆ ที่มี

ศักยภาพและสามารถปลูกได้ในท้องถิ่น ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เขาได้เลือกปลูกข้าวหอมพันธุ์ต่างๆ เช่น Jasmine 85, DT 8, OM18 หรือ OM 5451 คุณภาพสูง และเมื่อเร็วๆ นี้ เขาก็เริ่มปลูกข้าวหอมในกลุ่ม ST ด้วย

ขณะที่นาย Tran Van Huong จังหวัด Dong Thap กล่าวว่า ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เขาได้มีส่วนร่วมในการผลิตข้าวหอมหลายสายพันธุ์ ซึ่งขายได้ราคาดีกว่าข้าวธรรมดาตามาก ดังนั้นเมื่อใดก็ตามที่ได้ยินเกี่ยวกับการสัมมนาหรือการประชุมที่แนะนำข้าวสายพันธุ์ใหม่ เขาจึงเข้าร่วมเสมอ และยังไปเยี่ยมชมสถาบันวิจัยข้าวแม่น้ำโขงเป็นประจำเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับข้าวสายพันธุ์ใหม่ๆ และซื้อมาปลูก เช่น ข้าวหอม OM 18 และข้าวในกลุ่ม OM อื่นๆ อีกมากมายจากสถาบันวิจัยข้าวแม่น้ำโขง เขายังกล่าวเสริมว่า ด้วยพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่มีจำกัดและผลผลิตข้าวที่ใกล้ถึงขีดจำกัดแล้ว เกษตรกรจึงจำเป็นต้องวิจัยและนำข้าวสายพันธุ์ใหม่ๆ เข้ามาปลูก พร้อมกับการประยุกต์ใช้เทคนิคขั้นสูงอย่างสอดคล้องกัน ซึ่งจะช่วยสร้างผลิตภัณฑ์ข้าวหอมที่มีรสชาติอร่อย คุณภาพสูง ปลอดภัย และสามารถขายได้ในราคาสูงและมีตลาดรองรับที่ดี

อุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามกำลังอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เพื่อปรับปรุงคุณภาพ เชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่ากับการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ดีมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์และประสิทธิภาพการผลิต นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เวียดนามประสบความสำเร็จในการดำเนินแผนพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับการปลูกข้าวคุณภาพสูง ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 1 ล้านเฮกเตอร์ ควบคู่กับการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ภายในปี 2030 (แผนปลูกข้าว 1 ล้านเฮกเตอร์) ผู้เชี่ยวชาญและภาคธุรกิจจำนวนมากเชื่อว่าการส่งเสริมการผลิตข้าวหอม ข้าวพันธุ์พิเศษ และข้าวคุณภาพสูงเป็นแนวโน้มที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และตอบสนองความต้องการของตลาดที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ

นายเล ทันห์ ตุง รองประธานสมาคมอุตสาหกรรมข้าวเวียดนาม (VIETRISA) กล่าวว่า เมื่อประมาณ 20-30 ปีที่แล้ว การปลูกข้าวเน้นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและทนทานต่อโรค โดยทั่วไปคือพันธุ์ IR 50404 เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร แต่ปัจจุบัน การผลิตข้าวได้เปลี่ยนไปสู่พันธุ์คุณภาพสูง เช่น ข้าวเมล็ดเรียวยาว สีขาว และโปร่งแสง รวมถึงข้าวหอมพันธุ์พิเศษ ข้าวที่มีธาตุอาหารรอง และข้าวที่ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โครงสร้างพืชผลในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงในปี 2025 แสดงให้เห็นว่า ข้าว IR 50404 จะมีสัดส่วนเพียง 3% ส่วนที่เหลือส่วนใหญ่ประกอบด้วยข้าวหอมและข้าวคุณภาพสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าวหอม OM 18 จะมีสัดส่วน 30% ข้าว Dai Thom 8 21% ข้าว OM 5451 15% ข้าว DS1 4% ข้าว ST25 และ ST24 ประมาณ 5% และข้าวพันธุ์อื่นๆ ที่เหลือ

แม้ว่าเกษตรกรจะให้ความสำคัญกับการคัดเลือกพันธุ์ข้าวคุณภาพสูงที่ได้รับการรับรอง และเพิ่มผลผลิตข้าวหอมคุณภาพดี แต่การคัดเลือกและการใช้เมล็ดพันธุ์ยังคงมีข้อบกพร่องและข้อจำกัดอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรยังคงใช้ "ข้าวสำหรับบริโภค" เป็นเมล็ดพันธุ์ และอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการรับรองยังคงต่ำในหลายพื้นที่ ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ในการเพาะปลูกยังคงสูง อยู่ในช่วง 120-150 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวในหลายพื้นที่ยังคงกระจัดกระจาย และพันธุ์ข้าวหลายชนิดยากที่จะทำสัญญาเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ในอนาคต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่เกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการปลูกข้าวหนึ่งล้านเฮกตาร์ในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง

นายเล ทันห์ ตุง รองประธานสมาคมอุตสาหกรรมข้าวเวียดนาม (VIETRISA) กล่าวว่า การคัดเลือกพันธุ์ข้าวในปัจจุบันไม่ควรเน้นเฉพาะผลผลิตสูงเท่านั้น แต่ควรเน้นคุณภาพข้าวที่ตรงตามข้อกำหนดการส่งออกและเป็นที่ยอมรับของภาคธุรกิจเพื่อรับประกันการซื้อด้วย พันธุ์ข้าวควรมีระยะเวลาการเจริญเติบโตที่เหมาะสมกับฤดูปลูกและสภาพธรรมชาติของแต่ละภูมิภาค ในขณะเดียวกัน เกษตรกรจำเป็นต้องใช้เมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการรับรองเพื่อรับประกันคุณภาพที่ยั่งยืน การลดปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่หวานจะสร้างพื้นฐานที่ดีสำหรับการนำเทคนิคขั้นสูงมาใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

พันธุ์ข้าวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ไม่เพียงแต่ในการต้านทานศัตรูพืช โรค และสภาวะการผลิตที่ไม่เอื้ออำนวยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการกำหนดผลผลิต คุณภาพ และการเป็นที่รู้จักของแบรนด์ด้วย ในขณะเดียวกัน พันธุ์ข้าวก็ช่วยเพิ่มรอบการเพาะปลูก ลดต้นทุน และส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืน

สำนักข่าว Báo Cần Thơ รายงานว่า กรมการผลิตพืชและการคุ้มครองพืชได้อนุมัติการรับรองข้าวหอม 4 ชนิด ได้แก่ พันธุ์ OM5451 และ Jasmine 85 ซึ่งส่งออกโดยสองบริษัทไปยังสาธารณรัฐเช็ก เยอรมนี ฝรั่งเศส และโปแลนด์

ตามประกาศล่าสุดจากกรมการผลิตพืชและคุ้มครองพืช (กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม) หน่วยงานได้ออกใบอนุญาตส่งออกข้าวหอมไปยังสหภาพยุโรป (EU) สำหรับการจัดส่งใหม่ 4 ครั้ง โดยปริมาณรวมในรอบการออกใบอนุญาตนี้มากกว่า 380 ตัน ซึ่งถือเป็นอีกก้าวสำคัญของสินค้าเกษตรเวียดนามในตลาดที่มีมาตรฐานเข้มงวดที่สุดในโลก

รายละเอียดการส่งออกข้าวหอมไปยังตลาดสหภาพยุโรป ในระหว่างกระบวนการรับรองนี้ ธุรกิจสองแห่งในภาคใต้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเกี่ยวกับแหล่งที่มาและคุณภาพเสร็จสิ้นแล้ว ได้แก่

บริษัท ใต้ต้องขาน อิมพอร์ต-เอ็กซ์พอร์ต จำกัด (นคร โฮจิมินห์) ได้รับการรับรองข้าวพันธุ์ OM5451 (ข้าวหัก 5%) จำนวน 3 ล็อต รวมปริมาณ 364.52 ตัน โดยพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดอยู่ในจังหวัด อานเจียง คาดว่าจะส่งออกไปยังสาธารณรัฐเช็ก 294 ตัน เยอรมนี 20.52 ตัน และฝรั่งเศส 50 ตัน

บริษัท ฮวาง มินห์ นัท จำกัด (เมืองเกิ่นโล) ได้รับใบรับรองข้าวหอม Jasmine 85 (ข้าวหัก 5%) น้ำหนัก 23.95 ตัน สำหรับส่งออกไปยังตลาดโปแลนด์ โดยระบุแหล่งกำเนิดของข้าวพันธุ์นี้ว่ามาจากพื้นที่เพาะปลูกในจังหวัด บักเลียว (ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดกาเมา)

การเพิ่มปริมาณการส่งออกข้าวที่ได้รับการรับรองยืนยันว่า ผลิตภัณฑ์ข้าวของเวียดนามกำลังได้รับความสำคัญในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้นเรื่อยๆ โดยการใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรภายใต้ข้อตกลง EVFTA

การได้รับใบรับรองการรับรองพันธุ์ข้าวเป็นเงื่อนไขบังคับสำหรับข้าวหอมเวียดนามที่จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีเวียดนาม-สหภาพยุโรป (EVFTA) ตามข้อตกลง สหภาพยุโรปจัดสรรโควตาข้าวให้เวียดนามปีละ 80,000 ตัน ซึ่งประกอบด้วยข้าวหอม 30,000 ตัน ข้าวสาร 30,000 ตัน และข้าวหัก 20,000 ตัน

ที่สำคัญคือ ปัจจุบันข้าวหอมเวียดนาม 9 สายพันธุ์ได้รับอนุญาตให้ส่งออกไปยังสหภาพยุโรปโดยได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี ได้แก่ ข้าวหอม Jasmine 85, ST5, ST20, นังฮวา 9, VD20, RVT, OM4900, OM5451 และข้าวไทเหงียนโซดาว ในการขอรับการรับรองนี้ ธุรกิจต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัดเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก สถานที่ผลิต และมีบันทึกการตรวจสอบคุณภาพเป็นระยะตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา 103/2020/ND-CP

แนวโน้มกำลังเปลี่ยนไปสู่กลุ่มผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงขึ้น แม้ว่าปริมาณการส่งออกแต่ละครั้งจะยังไม่มากนัก แต่การรักษาระดับการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปอย่างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในอุตสาหกรรมข้าว จากการแข่งขันด้านปริมาณไปสู่การแข่งขันด้านคุณภาพ นายเหิงยวน วัน ทันท์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท พู้อ็อก ทันท์ ที่ 4 โปรดักชัน - เทรดดิง จำกัด เชื่อว่าการมุ่งเน้นไปที่กลุ่มตลาดระดับกลางและระดับสูงเป็นทิศทางที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการแข่งขันกับคู่แข่งอย่างเช่นไทยหรือกัมพูชา

นอกจากคุณภาพแล้ว ตลาดสหภาพยุโรปกำลังกำหนดมาตรฐานใหม่สำหรับการปกป้องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน นายเหิงยวน กว็อก มานท์ รองผู้อำนวยการกรมการผลิตพืชและการคุ้มครองพืช กล่าวว่า การผลิตข้าวที่ลดการปล่อยมลพิษและมีการตรวจสอบย้อนกลับได้อย่างโปร่งใสจะเป็นหนังสือเดินทางที่สำคัญ การปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านความปลอดภัยของอาหารและการปกป้องระบบนิเวศจะไม่เพียงแต่เพิ่มมูลค่าของข้าวเท่านั้น แต่ยังเสริมสร้างแบรนด์ข้าวเวียดนามในแผนที่เกษตรกรรมระดับโลกอีกด้วย

ที่มา *Oryza.com*

เมียนมา

สำนักข่าว Global New Light Of Myanmar รายงานว่า สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) เปิดเผยว่า ในปีงบประมาณ 2025–2026 เมียนมามียอดการส่งออกข้าวรวม 2,506,050 ตัน ณ วันที่ 10 มีนาคม 2569 ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีงบประมาณก่อนหน้า ตามข้อมูลที่ยังอยู่ในการประชุมประสานงานด้านการส่งออกข้าว

เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2569 คณะทำงานส่งเสริมการส่งออกของ MRF ได้จัดการประชุมประสานงานร่วมกับบริษัทผู้ส่งออกข้าวสมาชิก ณ โรงแรม Park Royal ในกรุงย่างกุ้ง โดยภายใต้แนวทางของกระทรวงพาณิชย์ มีการให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการเร่งเพิ่มปริมาณการส่งออกให้มากที่สุดก่อนสิ้นฤดูปีงบประมาณปัจจุบันในเดือน มีนาคม 2569 นี้

ที่ประชุมยังได้หารือเกี่ยวกับ แนวโน้มการส่งออกสำหรับปีงบประมาณ 2026–2027 รวมถึงกระบวนการเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการขยายตัวของส่งออกในระยะต่อไป นอกจากนี้ ยังมีการหยิบยกประเด็นเกี่ยวกับความท้าทายและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการส่งออกในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม

อีกประเด็นสำคัญที่ถูกนำมาหารือคือ การพัฒนาและการดำเนินการจัดตั้งเขตส่งออกข้าว (Rice Export Zones) เพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า ในช่วงท้ายของการประชุม ประธาน MRF และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ตอบข้อเสนอนี้และข้อซักถามจากผู้เข้าร่วม เพื่อปรับปรุงและยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการส่งออกในอนาคต

ข้อมูลจากสหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมา (the Myanmar Rice Federation; MRF) ระบุว่า ในช่วง 11 เดือนของปีงบประมาณปัจจุบัน (2025/2026) นับตั้งแต่เดือนเมษายน 2568 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการส่งออกข้าวจำนวนมากกว่า 2.5 ล้านตัน ส่งผลให้มีรายได้สะสมประมาณ 790 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ ในเดือนเมษายน 2568 เมียนมาส่งออกข้าวจำนวน 142,788 ตัน (52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนพฤษภาคม 2568 จำนวน 259,501 ตัน (90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนมิถุนายน 2568 จำนวน 212,416 ตัน (71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนกรกฎาคม 2568 จำนวน 230,627 ตัน (77 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนสิงหาคม 2568 จำนวน 192,985 ตัน (65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนกันยายน 2568 จำนวน 168,046 ตัน (52 ล้านดอลลาร์

สหรัฐ) ในเดือนตุลาคม 2568 จำนวน 316,920 ตัน (92 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนพฤศจิกายน 2568 จำนวน 263,815 ตัน (76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนธันวาคม 2568 ส่งออกข้าวจำนวน 331,869 ตัน (99 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนมกราคม 2569 ส่งออกข้าวจำนวน 208,847 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหักจำนวนรวม 178,191.5 ตัน (ประกอบด้วยข้าวสาร 104,861.5 ตัน และข้าวหัก 73,330 ตัน) มูลค่า 55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในปีงบประมาณปัจจุบัน (2025-26) สหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมา ตั้งเป้าหมายที่จะส่งออกข้าวให้ได้ 3 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากในปีงบประมาณ 2024-2025 (1 เมษายน 2567 - 31 มีนาคม 2568) ที่เมียนมาส่งออกข้าวและข้าวหักรวมประมาณ 2.48 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 1.129 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา *Oryza.com*

มาเลเซีย

ตามรายงานของสำนักข่าว The Vibes ระบุว่ารัฐบาลมาเลเซียได้มีมติปรับเพิ่มปริมาณสำรองข้าวแห่งชาติให้ครอบคลุมความต้องการบริโภคภายในประเทศได้สูงสุดถึง 9 เดือน เพื่อเป็นมาตรการเชิงป้องกันในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ท่ามกลางความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันตก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซีย (The Agriculture and Food Security Minister) เปิดเผยว่า คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติมาตรการดังกล่าว เพื่อเสริมความแข็งแกร่งของ สต็อกอาหารสำรองของประเทศ (food buffer) และเตรียมความพร้อมรองรับความเสี่ยงจากความเป็นไปได้ที่ห่วงโซ่อุปทานโลกจะหยุดชะงัก หากสถานการณ์ความขัดแย้งยังคงยืดเยื้อ

ทั้งนี้ รัฐมนตรีได้เน้นย้ำว่า ปัจจุบันประเทศยังไม่มีภาวะขาดแคลนอาหาร โดยสินค้าจำเป็น เช่น ข้าว เนื้อไก่ ผัก และผลไม้ ยังคงมีปริมาณเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคาดการณ์ว่าอุปทานสินค้าอาหารหลักจะยังคงอยู่ในระดับเพียงพออย่างน้อยจนถึงช่วงเดือนพฤษภาคมหรือมิถุนายน รวมถึงในช่วงเทศกาล Hari Raya Aidilfitri ที่กำลังจะมาถึง

ก่อนหน้านี้ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 มาเลเซียมีปริมาณสำรองข้าวเพียงพอสำหรับการบริโภคประมาณ 5 เดือน ดังนั้น นโยบายใหม่ดังกล่าวจึงถือเป็นการเพิ่มระดับสำรองอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศในระยะยาว และลดความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดโลก

การดำเนินนโยบายนี้สะท้อนถึงแนวโน้มที่ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสต็อกอาหารเชิงรุกมากขึ้น เพื่อรองรับความไม่แน่นอนของสถานการณ์เศรษฐกิจและภูมิรัฐศาสตร์ในปัจจุบัน

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว The Philippine Star รายงานว่า ราคาข้าวในฟิลิปปินส์ปรับตัวเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะปรับสูงขึ้นต่อเนื่อง ท่ามกลางกระแสการคาดการณ์ของตลาดเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านอุปทาน รวมถึงการปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง อันเป็นผลจากความตึงเครียดและการขยายตัวของสงครามในตะวันออกกลาง

แหล่งข่าวในอุตสาหกรรมเปิดเผยว่า ราคาข้าวได้ปรับเพิ่มขึ้นประมาณ 2 เปโซต่อกิโลกรัม หลังจากรับขึ้นราคาน้ำมันเชื้อเพลิงระลอกแรกเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ทั้งนี้ ราคาข้าวอาจปรับเพิ่มขึ้นอีกในสัปดาห์นี้ เนื่องจากบริษัทพลังงานเตรียมปรับขึ้นราคาขายปลีกน้ำมันที่ปัมเพิ่มขึ้นเกือบ 20 เปโซต่อลิตร

ก่อนหน้านี้ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตร (Department of Agriculture) ระบุว่า ราคาข้าวมีความเสี่ยงได้รับผลกระทบจากวิกฤตราคาน้ำมันโลก เนื่องจากภาคการผลิตข้าวพึ่งพาการใช้เชื้อเพลิงในหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเก็บเกี่ยว การขนส่ง ไปจนถึงกระบวนการกระจายสินค้า

นาย Orly Manuntag โฆษกของสมาคมผู้ค้าปลีกธัญพืชแห่งฟิลิปปินส์ (Grains Retailers Confederation of the Philippines) กล่าวว่า นอกจากการพุ่งขึ้นของราคาน้ำมันแล้ว ราคาข้าวยังเผชิญแรงกดดันจากความตึงเครียดด้านการขนส่ง รวมถึงการเพิ่มขึ้นของราคาข้าวเปลือก ณ ไร่ในภาคด้วย ซึ่งต้นทุนโดยรวมที่เพิ่มขึ้นจะถูกส่งผ่านไปยังผู้บริโภค เนื่องจากข้าวเป็นสินค้าโภคภัณฑ์

ผู้ค้าบางรายและผู้ค้าส่งได้ลดปริมาณการจัดส่งสินค้า แม้ว่ายังมีสต็อกข้าวอยู่ เนื่องจากต้นทุนเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นทำให้การจัดหาน้ำมันสำหรับรถขนส่งมีข้อจำกัดมากขึ้น นอกจากนี้ ราคาข้าวเปลือกหน้าไร่ซึ่งเคยปรับสูงถึง 30 เปโซต่อกิโลกรัม ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ยังส่งผลต่อการปรับขึ้นของราคาข้าวขายปลีก รวมถึงข้าวนำเข้า

ขณะที่ในตลาดโลก ราคาข้าวยังเผชิญแรงกดดันจากต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มขึ้น โดยค่าระวางเรือได้ปรับเพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่า จาก 20 ดอลลาร์ต่อตัน เป็น 50 ดอลลาร์ต่อตัน เนื่องจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น

นาย Manuntag ซึ่งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมข้าวของฟิลิปปินส์ (Philippine Rice Industry Stakeholder Movement) ระบุว่า ปริมาณข้าวนำเข้า 850,000 ตัน ในช่วงสองเดือนแรกของปี ยังไม่เพียงพอที่จะกดดันให้ราคาข้าวขายปลีกลดลงได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยความต้องการบริโภคข้าวทั่วประเทศอยู่ที่ประมาณ 1.1 ล้านตันต่อเดือน

ปัจจัยหลายประการดังกล่าวได้หักล้างผลของราคาข้าวนำเข้าที่ปรับลดลงในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลจากฤดูเก็บเกี่ยวในเวียดนามประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์

ข้อมูลจากองค์การเกษตรและอาหารแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization) ระบุว่า ราคาข้าวหอมเวียดนามชนิด 5% โดยเฉลี่ยลดลง 12% เมื่อเทียบรายปี เหลือ 412.8 ดอลลาร์ต่อตัน ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดในรอบหนึ่งปี

ด้านนาย Raul Montemayor จากสหพันธ์เกษตรกรอิสระ (Federation of Free Farmers) ระบุว่า การปรับขึ้นของราคาข้าวขายปลีกอาจเกิดจากการคาดการณ์ของผู้เล่นในตลาด เกี่ยวกับต้นทุนขนส่งที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความเสี่ยงที่ผลผลิตข้าวเปลือกในอนาคตจะลดลง หากราคาปุ๋ยปรับตัวสูงขึ้น

ข้อมูลจากกระทรวงเกษตร (Department of Agriculture) แสดงให้เห็นว่า ราคาข้าวนำเข้าระดับพรีเมียม ซึ่งเป็นชนิดที่ผู้บริโภคนิยมมากที่สุดในตลาด Metro Manila ได้เพิ่มขึ้นเกือบ 0.50 เปโซต่อกิโลกรัม ภายในสองสัปดาห์ หลังจากสหรัฐฯ และอิสราเอลโจมตีอิหร่าน ในขณะเดียวกัน ราคาข้าวพรีเมียมที่ผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่า โดยปรับเพิ่มขึ้น 0.90 เปโซต่อกิโลกรัม ในเวลาเดียวกัน

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (Philippine Statistics Authority) ระบุว่า ราคาข้าวขายส่งได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตลอด 10 เดือนที่ผ่านมา สอดคล้องกับการปรับขึ้นของราคาข้าวเปลือกในประเทศ ซึ่งได้รับแรงสนับสนุนจากนโยบายระงับการนำเข้าข้าวเป็นเวลา 4 เดือนในปีที่ผ่านมา

ราคาข้าวพรีเมียมขายส่งเฉลี่ยทั่วประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 52.37 เปโซต่อกิโลกรัม ในเดือนที่ผ่านมา ซึ่งถือเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนมกราคม 2568 ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเฉลี่ยอยู่ที่ 22.47 เปโซต่อกิโลกรัม สูงสุดในรอบกว่าหนึ่งปี ขณะที่ราคาขายปลีกข้าวสารคุณภาพดี (well-milled rice) มีราคาเฉลี่ยในช่วงครึ่งหลังของเดือนกุมภาพันธ์อยู่ที่ 53.54 เปโซต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้น 3.3 เปโซ นับตั้งแต่ต้นปี

แหล่งข่าวในอุตสาหกรรมยังระบุว่า ราคาข้าวนำเข้าบางชนิดในตลาดขายส่งอยู่ในช่วง 1,300–1,500 เปโซ ต่อถุงขนาด 25 กิโลกรัม หรือคิดเป็นต้นทุนประมาณ 52–60 เปโซต่อกิโลกรัม

ด้านกระทรวงเกษตร (Department of Agriculture) ได้กำหนดเพดานการซื้อข้าวสูงสุด 10 กิโลกรัมต่อวัน สำหรับผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการข้าวราคาพิเศษ 20 เปโซต่อกิโลกรัม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคจำนวนมากสามารถเข้าถึงข้าวราคาสนับสนุนได้อย่างทั่วถึง โดยผู้มีสิทธิ์สามารถซื้อข้าวได้วันละไม่เกิน 10 กิโลกรัม จนกว่าจะครบโควตารายเดือน เพื่อสร้างความเป็นธรรมและป้องกันการกักตุนสินค้า

ภายใต้โครงการนี้ กลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ได้รับสวัสดิการ 4Ps และผู้ปกครองเลี้ยงเดี่ยวสามารถซื้อข้าวได้รวม 30 กิโลกรัมต่อเดือน ขณะที่ประชาชนทั่วไปสามารถซื้อได้สูงสุด 10 กิโลกรัม

ในแถลงการณ์ล่าสุด กระทรวงเกษตรยืนยันว่า โครงการข้าวราคา 20 เปโซต่อกิโลกรัม ยังคงมีปริมาณสำรองเพียงพอ พร้อมขอความร่วมมือจากประชาชนไม่ให้ใช้สิทธิ์ในลักษณะที่เกินความจำเป็น กระทรวงยังเตือนว่าการรวมตัวของประชาชนจำนวนมากผิดปกติที่จุดกระจายสินค้า อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่ามีภาวะขาดแคลนข้าว

ด้านนาย Francisco Tiu Laurel Jr. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ระบุว่าสำนักงานอาหารแห่งชาติ (National Food Authority) ยังคงดำเนินการสี่ข่าวเปลือกอย่างต่อเนื่อง เพื่อเติมสต็อกสำหรับโครงการข้าวราคาประหยัด

เขากล่าวว่า รัฐบาลตระหนักดีว่าความขัดแย้งในตะวันออกกลางกำลังก่อให้เกิดความกังวลต่อประชาชนจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง แต่การตื่นตระหนกจะยิ่งทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง ฟิลิปปินส์มีสต็อกข้าวสำรองเพียงพอ และผลผลิตข้าวในปีนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรได้ออกแถลงการณ์ดังกล่าว หลังได้รับรายงานว่ามียุทธศาสตร์พยายามเข้าร่วมตัวจำนวนมากที่จุดจำหน่ายข้าวราคาสนับสนุน ซึ่งอาจกระตุ้นกระแสคาดการณ์ว่าปริมาณข้าวในประเทศกำลังลดลง

ด้านสำนักข่าว ABS-CBN และ Manila Bulletin รายงานว่ากระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ (The Philippine Department of Agriculture (DA)) กำลังพิจารณามาตรการกำหนดเพดานราคาข้าวนำเข้า (maximum suggested retail price (MSRP)) หลังจากราคาขายปลีกปรับตัวสูงขึ้น อันเป็นผลจากต้นทุนค่าขนส่งและเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้นซึ่งเชื่อมโยงกับภาวะวิกฤตราคาน้ำมันโลก

เจ้าหน้าที่กำลังประเมินแนวทางการกำหนดราคาขายปลีกแนะนำสูงสุด (Maximum Suggested Retail Price: MSRP) สำหรับข้าวนำเข้าชนิดสีคุณภาพดีที่ระดับประมาณ 50 เปโซต่อกิโลกรัม (ราว 0.83 ดอลลาร์สหรัฐ) เพื่อช่วยปกป้องผู้บริโภคจากการปรับขึ้นราคาที่จะเกิดขึ้นเพิ่มเติม

กระทรวงเกษตร ระบุว่า ต้นทุนการขนส่งและโลจิสติกส์ที่สูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากฟิลิปปินส์ต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวเพื่อเสริมปริมาณผลผลิตภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้นในตลาดโลกจึงส่งผลโดยตรงต่อราคาขายปลีกภายในประเทศอย่างรวดเร็ว โดยมาตรการกำหนดเพดานราคาที่กำลังพิจารณานี้มีเป้าหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาดและคงความสามารถในการเข้าถึงข้าวในราคาที่เหมาะสมสำหรับครัวเรือน

ขณะที่รายงานจากสำนักข่าว The Philippine Star ระบุเพิ่มเติมว่า ราคาข้าวในประเทศยังได้รับผลกระทบจากการปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดโลก ซึ่งทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การขนส่งระหว่างประเทศไปจนถึงการกระจายสินค้าในประเทศ ส่งผลให้ราคาสินค้าอาหารโดยรวมปรับตัวสูงขึ้น

ที่ผ่านมา ฟิลิปปินส์เคยใช้มาตรการกำหนดเพดานราคาข้าวนำเข้าเพื่อควบคุมเงินเฟ้อด้านอาหาร โดยมาตรการก่อนหน้านี้กำหนด ราคาขายปลีกแนะนำสูงสุดไว้ที่ประมาณ 43-45 เปโซต่อกิโลกรัม อย่างไรก็ตามในบางพื้นที่ราคาขายปลีกได้ปรับสูงกว่าระดับดังกล่าวในเวลาต่อมา เนื่องจากข้อจำกัดด้านอุปทานและต้นทุนที่เพิ่มขึ้น

ทางการระบุว่า ข้อเสนอการกำหนดเพดานราคา 50 เปโซต่อกิโลกรัม เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการในวงกว้างเพื่อรักษาเสถียรภาพตลาดข้าว โดยพยายามสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้ประกอบการค้า ทั้งนี้รัฐบาลยังคงติดตามสถานการณ์ตลาดและแรงกดดันด้านต้นทุนในระดับโลกอย่างใกล้ชิดเพื่อพิจารณาว่าจำเป็นต้องมีมาตรการเพิ่มเติมในการควบคุมราคาข้าวหรือไม่

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 11 มีนาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 924,915.84 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 783 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 0.8% เมื่อเทียบกับ 917,855 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,312 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 379,967.50 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 250 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 35.7% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 441,672.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 416 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.1% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 11 มีนาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 103,275.85 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 117 ใบ) ลดลงประมาณ 71.9% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 12 มีนาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 803,228.2 ตัน (สัดส่วน 86.8% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 65,871.41 ตัน (สัดส่วน 7.1%) เมียนมาจำนวน 41,495.15 ตัน (สัดส่วน 4.5%) กัมพูชา 12,300 ตัน (สัดส่วน 1.3%) อินเดีย 1,051.7 ตัน (สัดส่วน 0.1%) ปากีสถาน 566 ตัน (สัดส่วน 0.1%) เกาหลีใต้ 400 ตัน และอิตาลี 3.36 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 11 มีนาคม 2569) มีจำนวนรวม 1,177 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 1,206,537.99 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 496,139.98 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 11 มีนาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 235 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 226,337.10 ตัน

ที่มา *Oryza.com* และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว Antara News รายงานว่า อินโดนีเซียเตรียมรับมือฤดูแล้งที่คาดว่าจะมาถึงเร็วกว่าปกติในปี 2026 โดย กระทรวงเกษตร (Ministry of Agriculture of Indonesia) ได้เรียกร้องให้เกษตรกรปรับตัวด้วยการใช้ พันธุ์ข้าวที่สามารถปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมได้ดีและทนต่อภาวะแห้งแล้ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของอินโดนีเซียได้สั่งการให้หน่วยงานระดับภูมิภาคดำเนินมาตรการเชิง ป้องกันล่วงหน้า ซึ่งรวมถึงการจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง และการเสริมสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้าให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของภาคการผลิต รัฐบาลได้แนะนำให้เกษตรกรเพาะปลูกพันธุ์ข้าวที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นและทนต่อ ภาวะแห้งแล้ง เพื่อช่วยรักษาระดับผลผลิตในช่วงที่อาจประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยพันธุ์ข้าวที่ได้รับการ แนะนำ ได้แก่ Inpago 4-13, Inpari 38-46, Situbagendit, Situpatenggang, Padjadjaran และ Cakrabuana

นอกจากการส่งเสริมพันธุ์ข้าวที่มีความทนทานต่อสภาพอากาศแล้ว รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการ ยกระดับการบริหารจัดการน้ำในภาคการเกษตร ผ่านการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบชลประทาน การใช้ เครื่องสูบน้ำ และการติดตั้งระบบท่อส่งน้ำ รวมถึงการเร่งรัดการเพาะปลูกให้เร็วขึ้นในพื้นที่ผลิตข้าวสำคัญของ ประเทศ

ขณะเดียวกันสำนักงานอุตุนิยมวิทยา ภูมิอากาศวิทยา และธรณีฟิสิกส์ (Meteorology, Climatology, and Geophysics Agency) ของอินโดนีเซียได้ออกมาเตือนว่า หลายพื้นที่ของประเทศอาจเผชิญฤดูแล้งเร็วกว่าปกติ โดยเฉพาะบางส่วนของ Sumatra, Java, Bali, Kalimantan, Sulawesi, Maluku และ Papua ซึ่งอาจเพิ่มความ เสี่ยงต่อการเกิดภัยแล้งในพื้นที่เกษตรกรรม หากไม่มีการดำเนินมาตรการป้องกันอย่างเหมาะสม

เจ้าหน้าที่ภาครัฐระบุว่า การส่งเสริมให้เกษตรกรนำพันธุ์ข้าวที่ทนต่อภาวะแห้งแล้งมาใช้ถือเป็นกลยุทธ์ สำคัญในการรักษาระดับการผลิตข้าวของประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของอินโดนีเซีย ท่ามกลาง การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่มีความผันผวนมากขึ้นในปัจจุบัน

ที่มา *Oryza.com*

ญี่ปุ่น

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries; MAFF) ได้ประกาศผลการประมูลข้าวภายใต้ระบบ Simultaneous Buy and Sell (SBS) ครั้งที่ 6 สำหรับ ปีงบประมาณ 2025/26 (เมษายน 2568 – มีนาคม 2569) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2569 ซึ่งในการประมูล ครั้งนี้ MAFF มีเป้าหมายนำเข้าข้าวประมาณ 1,395 ตัน

ผลการประมูลปรากฏว่า มีการซื้อและจำหน่ายข้าวภายใต้ระบบ SBS จำนวน 1,395 ตันเต็มจำนวน โดย ทั้งหมดเป็นข้าวเต็มเมล็ด (wholegrain rice) โดยมีผู้ยื่นเสนอขายข้าวเข้าสู่กระบวนการประมูลรวม 1,440 ตัน ซึ่ง สูงกว่าปริมาณที่ต้องการนำเข้าเล็กน้อย

ระบบ SBS เป็นกลไกที่รัฐบาลญี่ปุ่นใช้ในการบริหารจัดการการนำเข้าข้าว โดยให้ผู้ค้าภาคเอกชนเข้าร่วม ประมูลเพื่อ ซื้อข้าวจากต่างประเทศและจำหน่ายต่อในตลาดภายในประเทศภายใต้การกำกับของรัฐบาล และการ ประมูลดังกล่าวดำเนินการภายใต้กรอบของ Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific

Partnership (CPTPP) ซึ่งเป็นความตกลงการค้าเสรีที่มีประเทศสมาชิก ได้แก่ Australia, Brunei, Canada, Chile, Japan, Malaysia, Mexico, New Zealand, Peru, Singapore, Vietnam

ดูรายละเอียดได้ที่ https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_sbsrice/attach/pdf/index-133.pdf

สำนักข่าว Kyodo News รายงานว่า สตาร์ทอัพด้านเทคโนโลยีอาหารของญี่ปุ่น อย่าง Agroludens กำลังเตรียมเริ่มการผลิตเชิงพาณิชย์ในระดับขนาดใหญ่ของ ผลิตภัณฑ์เนื้อทางเลือกจากข้าว ซึ่งพัฒนาจากข้าวที่ผ่านกระบวนการหมักด้วยเชื้อราโคจิ

ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมี ลักษณะเนื้อสัมผัสคล้ายเนื้อบด และมี ปริมาณโปรตีนในระดับสูง โดยถือเป็นทางเลือกใหม่ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์เนื้อจากพืชส่วนใหญ่ในตลาด ซึ่งมักใช้ ถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบหลัก

เทคโนโลยีการผลิตดังกล่าวได้รับการจดสิทธิบัตรโดยบริษัทในปี 2024 และบริษัทมีแผนเริ่มการผลิตในระดับที่มากขึ้นตั้งแต่เดือนเมษายนนี้ ณ โรงงานแห่งใหม่ในจังหวัดโทะชิจิกิ (Tochigi Prefecture) ซึ่งมีกำลังการผลิตประมาณ 50 ตันต่อปี

ผลิตภัณฑ์เนื้อทางเลือกจากข้าวนี้ได้รับการจดทะเบียนการค้าภายใต้ชื่อ “Comeat” โดย Agroludens มีแผนขยายตลาดผ่านความร่วมมือกับผู้ผลิตอาหารรายต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารหลากหลายประเภท

โครงการพัฒนาดังกล่าวยังได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (MAFF) ภายใต้โครงการที่มีเป้าหมายสร้างความต้องการใช้ข้าวรูปแบบใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับภาคการเกษตรของประเทศ

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายสำคัญของการผลิตอยู่ที่ปริมาณวัตถุดิบ เนื่องจากการผลิตเนื้อทางเลือกจากข้าว 100 กิโลกรัม ต้องใช้ข้าวประมาณ 1 ตัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดหาวัตถุดิบ หากมีการขยายกำลังการผลิตในอนาคต

ที่มา *Oryza.com*

เกาหลีใต้

ตามรายงานของสำนักข่าว MSN ระบุว่า ราคาข้าวในเกาหลีใต้ ปรับตัวเพิ่มขึ้นทะลุระดับ 60,000 วอนต่อถุงขนาด 20 กิโลกรัม (ประมาณ 40 ดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งถือเป็นระดับราคาสำคัญในเชิงจิตวิทยาสำหรับผู้บริโภค

ข้อมูลจากหน่วยงานการค้าสินค้าเกษตร ประมง และอาหารแห่งเกาหลี (Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation) ระบุว่า ราคาข้าวขายปลีกเฉลี่ยล่าสุดอยู่ที่ประมาณ 60,294 วอนต่อ 20 กิโลกรัม (ราว 40.56 ดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มขึ้นประมาณ 17% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

เพื่อลดแรงกดดันด้านราคา รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ดำเนินมาตรการต่างๆ ได้แก่ ขยายโครงการ ส่วนลดราคาข้าว ผ่านผู้ค้าปลีกหลัก ระบายข้าวจากสต็อกสำรองของภาครัฐหลายหมื่นตันเข้าสู่ตลาด เพื่อบรรเทาภาวะตึงตัวด้านอุปทาน

การปรับตัวขึ้นของราคาข้าวในครั้งนี้มีสาเหตุหลักจากปริมาณสต็อกของผู้จัดจำหน่ายที่อยู่ในระดับต่ำ และการแข่งขันในการจัดหาข้าวเปลือกล่วงหน้าก่อนฤดูเก็บเกี่ยวใหม่

ทั้งนี้ แม้ภาพรวมอุปทานข้าวของประเทศจะไม่ได้อยู่ในภาวะขาดแคลนอย่างมีนัยสำคัญ แต่แรงกดดันในระดับห่วงโซ่อุปทานได้ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น โดยมีรายงานว่าซูเปอร์มาร์เก็ตบางแห่งในบางพื้นที่จำหน่ายข้าวขนาด 20 กิโลกรัมในราคาสูงถึง 70,000-80,000 วอน (ประมาณ 47-54 ดอลลาร์สหรัฐ)

ในส่วนของนโยบายเพิ่มเติม กระทรวงเกษตรของเกาหลีใต้ กำลังพิจารณาปรับเพิ่มวงเงินส่วนลดสำหรับผู้บริโภค จากเดิม 3,000 วอนต่อถุง เป็นประมาณ 4,000-5,000 วอนต่อถุง (ราว 2.69-3.36 ดอลลาร์สหรัฐ) เพื่อช่วยรักษาเสถียรภาพราคา และลดภาระค่าครองชีพของภาคครัวเรือน

โดยรวม สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงแรงกดดันด้านราคาสินค้าอาหารในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น แม้จะไม่ได้เกิดจากภาวะขาดแคลนอุปทานโดยตรง แต่เป็นผลจากปัจจัยเชิงโครงสร้างในห่วงโซ่อุปทานและพฤติกรรมของตลาด

ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวส่งออกของอินเดียยังคงทรงตัว โดยมีปัจจัยกดดันจากความต้องการซื้อในตลาดต่างประเทศที่อยู่ในระดับชะลอตัว ส่งผลให้การเคลื่อนไหวของราคายังไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในระยะสั้น โดยข้าวหนึ่ง 5% ของอินเดีย มีราคาเสนอขายอยู่ที่ 348-353 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เทียบกับระดับ 348-353 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ส่วนราคาข้าวขาว 5% อยู่ที่ 344-350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจากระดับ 346-351 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

นาย มูเกช เจน (Mukesh Jain) ผู้ส่งออกข้าวที่ตั้งอยู่ในเมืองไรปุร์ รัฐฉัตตีสครห์ (Raipur, Chhattisgarh) ระบุว่า ปริมาณอุปทานมีมากเพียงพอสำหรับรองรับความต้องการส่งออก อย่างไรก็ตาม การปรับตัวสูงขึ้นของค่าระวางขนส่งได้ส่งผลให้จังหวะการทำคำสั่งซื้อใหม่ชะลอตัวลง

อินเดียกำลังเผชิญกับภาวะการส่งออกที่ชะลอตัว เนื่องจากสถานการณ์สงครามในอิหร่านส่งผลให้ค่าระวางเรือและค่าเบี้ยประกันการขนส่งเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผู้ส่งออกประสบความยากลำบากมากขึ้นในการจัดหาเรือขนส่งสินค้า ประกอบกับค่าเบี้ยประกันการขนส่งทางทะเลและค่าระวางเรือได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น ภายหลังจากการจราจรทางเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางเดินเรือสำคัญ ได้หยุดชะงักเกือบทั้งหมดมานานกว่าหนึ่งสัปดาห์แล้ว

ขณะที่สำนักข่าวต่างประเทศหลายสำนักรายงานว่า การส่งออกข้าวจากอินเดียกำลังเผชิญกับอุปสรรคสำคัญ เนื่องจากต้นทุนการขนส่งเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก และบริษัทขนส่งต่างๆ ก็เรียกเก็บค่าธรรมเนียมความเสี่ยงเพิ่มเติม ทำให้การลงนามคำสั่งซื้อใหม่ๆ ชะลอตัวลง

อินเดียซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวมากกว่า 40% ของโลก กำลังประสบปัญหาการเติบโตทางการค้าที่ชะลอตัวลง เนื่องจากต้นทุนการขนส่งและประกันภัยทางทะเลที่พุ่งสูงขึ้น สถานการณ์นี้ทำให้ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าระหว่างประเทศระมัดระวังมากขึ้นในการลงนามในสัญญาใหม่ แม้ว่าอินเดียจะมีปริมาณข้าวในประเทศอย่างเหลือเฟือก็ตาม

ปัจจุบัน ปริมาณการส่งออกข้าวของอินเดียสูงกว่าปริมาณรวมของสามประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดถัดไป ได้แก่ ไทย เวียดนาม และปากีสถาน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์นี้กำลังเผชิญกับแรงกดดันอย่างมากจากปัจจัยภายนอก ซึ่งนายนิติน กุปตา รองประธานอาวุโสของ Olam Agri India กล่าวว่า ต้นทุนการดำเนินงานที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ทั้งผู้ขายและผู้ซื้อต่างต้องใช้วิธีรอสังเกตการณ์

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัทขนส่งสินค้าได้นำค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมใหม่หลายรายการมาใช้ รวมถึงค่าธรรมเนียมความเสี่ยงและค่าธรรมเนียมเชื้อเพลิงฉุกเฉิน สาเหตุหลักมาจากความปั่นป่วนในการดำเนินงานในช่อง

แคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นหนึ่งในเส้นทางเดินเรือที่สำคัญที่สุดของโลก ความไม่เสถียรใดๆ ในภูมิภาคนี้จะนำไปสู่ต้นทุนเชื้อเพลิงและโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้นทั่วโลก ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อราคาข้าวที่นำเข้า

ขณะที่นายหิมาานู อากราวาล ซีอีโอของบริษัทสตีล บาลาจี บริษัทส่งออกข้าว กล่าวว่า ปัจจุบันธุรกิจต่างๆ ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามสัญญาที่ลงนามไว้ก่อนหน้านี้เป็นอันดับแรก การขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือที่จอดเทียบท่าอยู่แล้วเป็นไปตามปกติ แต่การจัดการเรือสำหรับคำสั่งซื้อใหม่นั้นยากขึ้นและมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

นอกจากนี้ ประเทศผู้นำเข้าหลายแห่งยังคงมีปริมาณข้าวสำรองค่อนข้างมาก สินค้าบางส่วนจากคำสั่งซื้อก่อนหน้านี้ยังอยู่ระหว่างการขนส่ง ทำให้ลูกค้าระหว่างประเทศไม่รีบร้อนที่จะลงนามในสัญญาใหม่ท่ามกลางตลาดที่ไม่มั่นคง พวกเขาจะรอสัญญาณของอัตราค่าขนส่งที่ลดลงก่อนที่จะตัดสินใจเพิ่มการนำเข้า

ปัจจุบัน ตลาดส่งออกข้าวของอินเดียแบ่งออกเป็นสองส่วนที่แตกต่างกัน โดยมีผลกระทบที่แตกต่างกัน ดังนี้:

- **ข้าวธรรมดา (ข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมาทิ):** ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังตลาดต่างๆ เช่น บังกลาเทศ เบนิน ไควออร์โคสต์ กินี และแคเมอรูน กลุ่มผลิตภัณฑ์นี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากต้นทุนค่าขนส่งทางทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตรากำไรของธุรกิจ

- **ข้าวบาสมาทิ (ข้าวคุณภาพสูง):** ตลาดผู้บริโภคหลักคือภูมิภาคตะวันออกกลาง ซึ่งรวมถึงซาอุดีอาระเบีย อิรัก อิหร่าน และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE)

ที่น่าสังเกตคือ การขนส่งข้าวบาสมาทิที่ส่งไปยังอิหร่าน อิรัก กาตาร์ และซาอุดีอาระเบีย กำลังประสบปัญหาล่าช้าอย่างมากเนื่องจากปัญหาการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ ความล่าช้าเหล่านี้ทำให้เวลาในการส่งมอบและกระบวนการชำระเงินไม่แน่นอน ซึ่งก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดสำหรับผู้ส่งออก

แม้ว่าคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของอินเดียในปีนี้จะสูงเป็นประวัติการณ์ ทำให้มีปริมาณข้าวเพียงพอ แต่ปัญหาคอขวดด้านโลจิสติกส์ยังคงเป็นอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุด ผู้เชี่ยวชาญบางคนเชื่อว่าค่าเงินรูปีที่อ่อนค่าลงช่วยหนุนความสามารถในการแข่งขันด้านราคาข้าวของอินเดียในตลาดโลกได้บ้าง แต่ข้อได้เปรียบนี้กำลังถูกหักล้างด้วยต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้น

ในระยะสั้น คาดว่ากิจกรรมการค้าจะยังคงอยู่ในระดับต่ำจนกว่าเส้นทางเดินเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซจะมีความเสถียรและต้นทุนประกันภัยจะลดลง ธุรกิจส่งออกของอินเดียกำลังพยายามรักษาสมดุลระหว่างการรักษาสวนแบ่งการตลาดกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต้นทุนในสภาพตลาดที่ไม่แน่นอน

ขณะที่สำนักข่าว Reuters รายงานว่าจากการเปิดเผยของผู้ส่งออกข้าว 5 ราย การส่งออกข้าวจากอินเดียกำลังเผชิญภาวะชะงักงัน เนื่องจากความขัดแย้งทางทหารระหว่างสหรัฐฯ และอิสราเอลกับอิหร่าน ส่งผลให้ค่าระวางเรือและค่าเบี้ยประกันภัยการขนส่งทางทะเลปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้ส่งออกประสบความยากลำบากในการจัดหาเรือขนส่งสินค้า

นาย Nitin Gupta รองประธานอาวุโสของ Olam Agri India เปิดเผยว่า การปรับตัวสูงขึ้นของค่าระวางเรือกำลังสร้างความกังวลให้กับทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ส่งผลให้การทำสัญญาส่งออกใหม่ชะลอตัวอย่างมีนัยสำคัญ

เขากล่าวว่า ค่าระวางเรือปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกวัน ขณะเดียวกันผู้ให้บริการขนส่งได้เพิ่ม ค่าธรรมเนียมความเสี่ยงจากสงคราม (war surcharge) และค่าธรรมเนียมเชื้อเพลิงฉุกเฉิน (Emergency Fuel Surcharge: EFS) ทำให้ต้นทุนการนำเข้าของผู้ซื้อเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ค่าเบี่ยงเบนกันภัยการขนส่งทางทะเลและค่าระวางเรือเริ่มปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก หลังจากการจราจรทางเรือบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นช่องทางเดินเรือสำคัญ ได้หยุดชะงักเกือบทั้งหมดมานานกว่าหนึ่งสัปดาห์ การหยุดชะงักดังกล่าวส่งผลกระทบต่อ การขนส่งน้ำมันประมาณ 20% ของโลก และทำให้ราคาพลังงานทั่วโลก รวมถึงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเรือ (bunker fuel) ปรับตัวเพิ่มขึ้น

นาย Himanshu Agrawal กรรมการบริหารของบริษัทส่งออกข้าว Satyam Balajee ระบุว่า ขณะนี้ผู้ส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติ (non-basmati) ยังคงดำเนินการส่งมอบตามคำสั่งซื้อเดิม และการบรรทุกสินค้าลงเรือที่จอดเทียบท่ากำลังดำเนินไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกกำลังเผชิญความยากลำบากในการจัดการด้านโลจิสติกส์สำหรับคำสั่งซื้อใหม่

เขายังกล่าวเพิ่มเติมว่า ประเทศผู้นำเข้าหลายแห่งยังมีสต็อกข้าวในระดับเพียงพอ และยังมีสินค้าจำนวนมากที่อยู่ระหว่างการขนส่ง จึงยังไม่เกิดการเร่งซื้อในภาวะตื่นตระหนก โดยผู้ซื้อส่วนใหญ่กำลังรอให้สถานการณ์คลี่คลายก่อน

อินเดียส่งออก ข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติ ไปยังตลาดหลัก เช่น Bangladesh, Benin, Ivory Coast, Guinea และ Cameroon ขณะที่ บาสมาติระดับพรีเมียม จะส่งออกไปยังประเทศในตะวันออกกลางเป็นหลัก เช่น Saudi Arabia, Iraq, Iran และ United Arab Emirates

ผู้ส่งออกรายหนึ่งในกรุง New Delhi เปิดเผยว่า การขนส่งข้าวบาสมาติของอินเดียที่มุ่งหน้าไปยังตลาดสำคัญในตะวันออกกลาง เช่น Iran, Iraq, Qatar และ Saudi Arabia ได้หยุดชะงักระหว่างทาง เนื่องจากการปิดกั้นเส้นทางผ่านช่องแคบฮอร์มุซโดยพฤตินัย ซึ่งผู้ขายไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าเรือจะสามารถขนถ่ายสินค้าได้เมื่อใด หรือจะได้รับการชำระเงินเมื่อใด

ทั้งนี้ ผลผลิตข้าวของอินเดียในปีเพิ่มขึ้นแต่ระดับ สูงสุดเป็นประวัติการณ์ ขณะที่นาย Mukesh Jain ผู้ส่งออกข้าวอีกรายระบุว่า อินเดียยังคงมีปริมาณข้าวเพียงพอต่อความต้องการส่งออก อีกทั้งการอ่อนค่าของเงินรูปีช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคา อย่างไรก็ตาม ปัญหาคอขวดด้านโลจิสติกส์ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ส่งออกชะลอการทำสัญญาซื้อขายใหม่

สำนักข่าว BigMint รายงานว่า ราคาประกันขั้นต่ำข้าวเปลือก (The minimum support price; MSP) ที่ปรับเพิ่มต่อเนื่อง หนุนราคาข้าวในประเทศอินเดียให้ทรงตัวในระดับสูง เนื่องจากความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานกดดันราคาซื้อขายหน้าโรงสี ขณะที่การเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึงอาจเป็นแรงจูงใจให้มีการปรับขึ้น MSP อีกครั้ง

ทั้งนี้ ราคาประกันขั้นต่ำของข้าวเปลือก (Minimum Support Price: MSP) ของอินเดียปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ราคาข้าวขาวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมาติในตลาดภายในประเทศปรับสูงขึ้นตามไปด้วย ข้อมูลจาก BigMint ระบุว่า ราคาข้าว IR-64 5% ชนิดนี้ (Parboiled) ส่งมอบหน้าโรงสีที่เมืองโรปูร์ รัฐฉัตตีสครห์ เพิ่มขึ้นมากกว่า 5% ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา

ตัวอย่างเช่น ราคาข้าวเกรดหลักดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2,744 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม (Quintal) ในเดือนกันยายน 2568 ก่อนจะปรับเพิ่มขึ้นประมาณ 6% เป็น 2,904 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม ในเดือนมกราคม 2569 และลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 2,898 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม ในเดือนกุมภาพันธ์ อย่างไรก็ตาม ระดับราคาปัจจุบันยังคงสูงกว่าช่วงเดือนกันยายน 2568 เกือบ 6%

ราคาประกันขั้นต่ำข้าวเปลือกของอินเดียปรับเพิ่มจาก 1,868 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม ในฤดูกาล 2020-21 เป็น 2,369 รูปีต่อ 100 กิโลกรัม ในฤดูกาล 2025-26 คิดเป็นการเพิ่มขึ้นประมาณ 27% ภายในระยะเวลา 6 ปี ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ MSP ปรับเพิ่มขึ้นได้แก่

1) ปัจจัยด้านการเมืองและการเลือกตั้ง ซึ่งรัฐบาลอินเดียกำหนดราคาประกันขั้นต่ำของข้าวเปลือกก่อนฤดูเพาะปลูกในแต่ละปี เพื่อให้เกษตรกรได้รับราคาขั้นต่ำที่เหมาะสมและคุ้มค่า แนวโน้ม MSP ที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจึงส่งผลโดยตรงต่อระดับราคาขั้นต่ำของข้าวในตลาด

นอกจากนี้ ปัจจัยทางการเมืองยังอาจมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากในปี 2026 จะมีการเลือกตั้งสภาพัฒนาปฏิรูประดับรัฐใน 5 รัฐ ได้แก่ Assam, West Bengal, Tamil Nadu, Kerala, Puducherry ซึ่งการเพิ่มการสนับสนุนด้านราคาต่อเกษตรกรจึงอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือทางนโยบายเพื่อสร้างฐานเสียงในการเลือกตั้ง

2) ราคาซื้อขายหน้าโรงสีอ่อนตัวจากอุปสงค์ที่ชะลอและอุปทานล้นตลาด ซึ่งแม้ MSP จะเพิ่มขึ้น แต่ราคาซื้อขายหน้าโรงสี (Ex-mill) กลับเผชิญแรงกดดันต่อเนื่อง โดยหลังจากปรับขึ้นในเดือนกันยายน ซึ่งราคาปัจจุบันได้ปรับลดลงสู่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ซึ่งอาจเกิดจากสองปัจจัยหลัก ได้แก่ 1.ราคาหน้าโรงสีจากเมือง Raipur, Visakhapatnam (Vizag) และ Kakinada ปรับลดลงต่อเนื่อง เนื่องจากความต้องการจากตลาดผู้ซื้ออ่อนตัว และ 2. ผู้นำเข้ามีสินค้าคงคลังเพียงพอสำหรับ 30-45 วันข้างหน้า หลังจากซัพพลายเออร์รายใหญ่ทั่วโลกได้ส่งมอบสินค้าไปแล้วในปริมาณมาก ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวยิ่งส่งเสริมให้รัฐบาลมีแรงจูงใจในการเพิ่ม MSP เพื่อช่วยพยุงรายได้ของเกษตรกร

การเคลื่อนไหวของตลาดส่งออก : ในปัจจุบัน ท่าเรือ Visakhapatnam ถือเป็นท่าเรือที่มีการซื้อขายน้อยที่สุด ขณะที่ Kakinada มีการเคลื่อนไหวของสินค้าค่อนข้างจำกัด โดยมีเรือเข้ารับสินค้าเพียงประมาณ 1 ลำทุก 3-4 วัน โดยราคาที่ทำเรือทั้งสองแห่งอ่อนตัวลงประมาณ 2-3 ดอลลาร์ต่อตันต่อวัน และการทำธุรกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นในระดับราคาที่ผู้ขายเสนอ (offer price) มากกว่าราคาที่ผู้ซื้อยื่นประมูลอย่างชัดเจน

ค่าระวางเรือผันผวนกดดันกำไรผู้ส่งออก : หลังจากอินเดียยกเลิกคำสั่ง ห้ามส่งออกข้าวในเดือนกันยายน 2568 ความต้องการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยปัจจุบันมีการส่งออกจากท่าเรือสำคัญ เช่น Mundra Port, Kandla Port, Jawaharlal Nehru Port (JNPT)

อย่างไรก็ตาม ค่าระวางเรือที่มีความผันผวนสูงทำให้ความสามารถในการทำกำไรของผู้ส่งออกมีความไม่แน่นอนมากขึ้น และยังทำให้ MSP มีบทบาทเป็นกลไกกันชนด้านราคา

วัตถุดิบข้าวจากรัฐ Chhattisgarh ยังมีส่วนร่วมในกระแสการส่งออกในระดับต่ำมาก ขณะที่ผู้ส่งออกบางรายกำลังพิจารณาส่งสินค้าออกจากฝั่งตะวันตกของประเทศ แม้จะเผชิญข้อจำกัดด้านความคุ้มค่าทางต้นทุนและการขาดแคลนเรือที่จอล่วงหน้า

แนวโน้มค่าระวางเรือ : ข้อมูลจาก BigMint ระบุว่า ค่าระวางเรือสำหรับเส้นทางส่งออกข้าวส่วนใหญ่ปรับเพิ่มขึ้นในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา หรือแม้แต่ตั้งแต่ต้นปี 2026 เช่น เส้นทางไป Kenya และ Madagascar เพิ่มขึ้น 9 ดอลลาร์/ตัน เป็น 49 ดอลลาร์/ตัน เส้นทางไป Somalia เพิ่มขึ้น 5-6 ดอลลาร์/ตัน เป็น 44 ดอลลาร์/ตัน เส้นทางไป United Arab Emirates เพิ่มขึ้น 2-6 ดอลลาร์/ตัน เป็น 9-14 ดอลลาร์/ตัน

ในทางกลับกัน เส้นทางไป Guinea และ Ivory Coast ค่าระวางเรือกลับลดลงเหลือประมาณ 32 ดอลลาร์/ตัน หรือราวครึ่งหนึ่งของระดับก่อนหน้า

แนวโน้มตลาด (Outlook) : แม้บางตลาดยังมีความต้องการซื้อพื้นฐานอยู่ แต่การหมุนเวียนของข้าวเปลือกในรัฐ Chhattisgarh ที่จำกัด ทำให้การตอบสนองด้านอุปทานยังไม่เพิ่มขึ้นมากนัก

ขณะที่รายได้ของโรงสีข้าวในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำสุดในรอบหลายเดือน ส่งผลให้ส่วนต่างกำไรของผู้ประกอบการอยู่ในระดับจำกัด ทั้งนี้ ตลาดคาดว่า การฟื้นตัวอย่างมีนัยสำคัญจะเกิดขึ้นได้ หลังจากประมาณหนึ่งเดือน หรือเมื่อสินค้าคงคลังของผู้ซื้อเริ่มกลับสู่ระดับปกติ

รัฐบาลอินเดียได้เผยแพร่ประมาณการผลผลิตธัญพืชล่วงหน้าครั้งที่ 2 (Second Advance Estimate of Food Grain Production for the crop year 2025-26) สำหรับปีการผลิต 2025/26 (กรกฎาคม 2568 – มิถุนายน 2569) ผ่านแถลงการณ์ของกรมเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (Department of Agriculture and Farmers' Welfare) ภายใต้กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (Ministry of Agriculture and Farmers Welfare) โดยคาดว่าปริมาณ การผลิตข้าวสารรวม (milled rice) ของประเทศจะอยู่ที่ประมาณ 140.65 ล้านตัน ซึ่งยังคงเป็นระดับสูงเป็นประวัติการณ์ แม้ว่าจะลดลงประมาณ 6.3% เมื่อเทียบกับผลผลิตประมาณ 150.19 ล้านตัน ในปีการผลิต 2024/25

รัฐบาลอินเดียได้ประเมินผลผลิตข้าวในฤดูการผลิตหลักดังนี้

1. ฤดูคาริฟ (Kharif) ปีการผลิต 2025/26 คาดว่าผลผลิตข้าวจะอยู่ที่ 123.93 ล้านตัน ซึ่งเป็นฤดูการเพาะปลูกหลักที่เริ่มปลูกในช่วงฤดูมรสุม

2. ฤดูราบี (Rabi) ปีการผลิต 2025/26 คาดว่าผลผลิตข้าวจะอยู่ที่ 16.72 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียยังไม่ได้ประกาศประมาณการผลผลิตข้าวฤดูร้อน (Summer crop) สำหรับปีการผลิต 2024/25 ในรายงานฉบับดังกล่าว

โดยรวมแล้ว อินเดียยังคงรักษาสถานะเป็นหนึ่งใน ผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก แม้ว่าปริมาณผลผลิตในปีการผลิต 2025/26 จะมีแนวโน้มปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า

ด้านสต็อกข้าวนั้น จากข้อมูลขององค์การอาหารแห่งชาติ (Food Corporation of India (FCI)) ระบุว่า ณ วันที่ 1 มีนาคม 2569 ปริมาณสต็อกข้าวของอินเดียอยู่ที่ 73.94 ล้านตัน (รวมข้าวเปลือกในรูปข้าวสารเทียบเท่า 55.915 ล้านตัน) เพิ่มขึ้นประมาณ 9.5% เมื่อเทียบกับปริมาณสต็อก 67.53 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า และลดลงเล็กน้อยจาก 74.04 ล้านตัน ในเดือนก่อนหน้า

ทั้งนี้ ระดับสต็อกข้าวของอินเดียยังคง สูงกว่าระดับสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ (buffer norms) ที่กำหนดไว้ 13.8 ล้านตัน สำหรับช่วงไตรมาส มกราคม-มีนาคม

สำหรับปริมาณสต็อกธัญพืชรวม (ประกอบด้วยข้าว ข้าวสาลี และธัญพืชหายาก) ภายใต้คลังสำรองส่วนกลาง มีจำนวน 97.736 ล้านตัน ณ วันที่ 1 มีนาคม 2569 เพิ่มขึ้นประมาณ 20.6% เมื่อเทียบกับ 81.022 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ลดลงประมาณ 2% จากระดับ 99.77 ล้านตัน ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2569

ในส่วนของ สต็อกข้าวสาลี อยู่ที่ 23.622 ล้านตัน ณ วันที่ 1 มีนาคม 2569 เพิ่มขึ้นประมาณ 76% จากระดับ 13.406 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ลดลงประมาณ 7.85% จาก 25.636 ล้านตัน ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2569

สำนักข่าว BusinessWorld รายงานโดยอ้างอิงข้อมูลจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของอินเดียว่า การส่งออกสินค้าอาหารแปรรูปของอินเดียเพิ่มขึ้นถึง 4 เท่า นับตั้งแต่ปี 2014 ขณะที่การส่งออกข้าวของประเทศขยายตัวประมาณ 62% ในช่วงเวลาเดียวกัน

รัฐมนตรีระบุว่า การส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารของอินเดียมีการขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยได้รับแรงสนับสนุนจาก การพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน การเพิ่มศักยภาพการแปรรูปอาหารภายในประเทศ และมาตรการของภาครัฐที่มุ่งส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่ม

ในกลุ่มสินค้าดังกล่าว อาหารแปรรูป ซึ่งรวมถึง อาหารพร้อมรับประทาน (Ready-to-eat) ผลิตภัณฑ์จากธัญพืช (Cereal preparations) และอาหารบรรจุภัณฑ์ประเภทต่างๆ ซึ่งมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว สะท้อนถึงความต้องการที่เพิ่มขึ้นในตลาดโลก รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูปอาหารของอินเดียที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และข้าวยังคงเป็นสินค้าหลักในโครงสร้างการส่งออกสินค้าเกษตรของอินเดีย โดยปริมาณการส่งออกได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2014 ซึ่งช่วยต่อยอดสถานะของประเทศในฐานะ ผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก

รัฐมนตรีกล่าวเพิ่มเติมว่า การขยายตัวของทั้งการส่งออกอาหารแปรรูปและการส่งออกข้าว สะท้อนถึงยุทธศาสตร์ระยะยาวของรัฐบาลที่มุ่ง ขยายการค้าสินค้าเกษตรในตลาดโลก พร้อมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผ่านการส่งออกและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร

ตามรายงานของสำนักข่าว The Tribune, Asianet News และ Rice News Today ระบุว่า หน่วยงานพัฒนาการส่งออกผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารแปรรูป (Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority (APEDA)) ภายใต้กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมของอินเดีย (Ministry of Commerce and Industry) ได้สนับสนุนการส่งออกข้าวโจฮา (Joha rice) ซึ่งเป็นข้าวที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากรัฐ Assam เป็นครั้งแรกปริมาณ 25 ตัน ไปยังสหราชอาณาจักร และอิตาลี ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญของการขยายตลาดข้าวพิเศษของอินเดีย

การส่งออกดังกล่าวมีขึ้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2569 โดยดำเนินการร่วมกับ Assam Agriculture Department และมีพิธีปล่อยขบวนสินค้า ณ เมือง Guwahati โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของรัฐอัสสัม

ข้าวโจฮาเป็นข้าวหอมพื้นเมืองของรัฐอัสสัม มีจุดเด่นด้านกลิ่นหอมเฉพาะตัว เมล็ดข้าวเรียวยาว และรสชาติที่โดดเด่น โดยได้รับการขึ้นทะเบียน GI ในปี 2017 เพื่อรับรองแหล่งกำเนิดและคุณลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ความต้องการบริโภคธัญพืชแบบดั้งเดิมและเพื่อสุขภาพในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้น ได้ส่งผลให้ข้าวชนิดนี้เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้นในตลาดพรีเมียมทั้งในและต่างประเทศ

การส่งออกครั้งนี้ดำเนินการโดยบริษัทผู้ส่งออกที่ขึ้นทะเบียนกับ APEDA คือ Safe Agritrade Pvt. Ltd. โดยมีการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ในโรงงานที่ตั้งอยู่ในเมืองกัวฮาตี

ก่อนหน้านี้ ข้าวโจฮาเคยถูกส่งออกในปริมาณขนาดเล็กไปยังเวียดนาม และหลายประเทศในตะวันออกกลาง ได้แก่ คูเวต บาห์เรน กาตาร์ โอมาน และซาอุดีอาระเบีย โดยการส่งออกไปยังยุโรปในครั้งนี้สะท้อนถึง การยอมรับในระดับสากลที่เพิ่มขึ้น ของข้าวพิเศษจากอัสสัม

ด้านการผลิต ข้าวโจฮาปลูกบนพื้นที่ประมาณ 21,600 เฮกตาร์ ในรัฐอัสสัม ให้ผลผลิตราว 43,000 ตันต่อปี โดยกระจุกตัวในหลายเขตสำคัญ เช่น Nagaon, Baksa, Goalpara, Sibsagar, Majuli, Chirang และ Golaghat

เจ้าหน้าที่ระบุว่า การขยายการส่งออกสินค้าเกษตรที่ได้รับ GI เช่น ข้าวโจฮา จะช่วยเสริมสร้างการเชื่อมโยงตลาด เพิ่มมูลค่าสินค้า และยกระดับรายได้ของเกษตรกรในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ และความเคลื่อนไหวดังกล่าวสะท้อนถึงกลยุทธ์ของอินเดียในการ ผลักดันสินค้าเกษตรมูลค่าสูงสู่ตลาดสากล และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดข้าวพรีเมียมโลก

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

สำนักข่าว Dawn รายงานว่า รัฐบาลกาตาร์ (Qatar) แสดงความสนใจที่จะเพิ่มการนำเข้าข้าวจากปากีสถานเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ ท่ามกลางสถานการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาคที่ยังคงดำเนินอยู่

ความเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดขึ้นระหว่างการประชุมทางไกลระหว่าง นาย Jam Kamal รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (Minister for Commerce) ของปากีสถาน และนาย Ahmad bin Mohammed Al Sayed รัฐมนตรีแห่งรัฐด้านการค้าต่างประเทศ (Minister of State for Foreign Trade Affairs) ของกาตาร์ โดยการส่งออกข้าวถือเป็นประเด็นสำคัญในการหารือครั้งนี้

ตามประกาศอย่างเป็นทางการนาย Ahmad bin Mohammed Al Sayed ระบุว่า ข้าวเป็นองค์ประกอบสำคัญในยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารแห่งชาติของกาตาร์ รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของโครงการบริหารจัดการอาหารของประเทศ จึงมีความสนใจที่จะ ขยายการนำเข้าข้าวจากปากีสถานให้มากขึ้น

นอกจากนี้ เขายังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจของทั้งสองประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างกันในอนาคต

สำนักข่าว BigMint รายงานว่า ปากีสถานสูญเสียความได้เปรียบในตลาดข้าวโลก หลังอินเดียผ่อนคลายข้อจำกัดการส่งออก โดยสถานะของปากีสถานในตลาดข้าวโลกกำลังเผชิญแรงกดดันเพิ่มขึ้น จากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นและรูปแบบความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่วนแบ่งการส่งออกของประเทศ

สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจาก อินเดียกลับเข้าสู่ตลาดการค้าข้าวโลกอีกครั้ง ภายหลังจากผ่อนคลายมาตรการจำกัดการส่งออกที่บังคับใช้ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2566 ถึงกันยายน 2567 ซึ่งส่งผลให้โครงสร้างราคาข้าวในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในหลายภูมิภาคผู้นำเข้าหลัก

ข้อมูลจาก BigMint ระบุว่า ปากีสถานส่งออกข้าวประมาณ 6.24 ล้านตันในปี 2567 ก่อนจะลดลงเหลือ 4.67 ล้านตันในปี 2568 คิดเป็นการปรับตัวลดลง 25% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่ในเดือนมกราคม 2569 ปริมาณการส่งออกอยู่ที่ประมาณ 0.55 ล้านตัน

ก่อนหน้านี้ ปากีสถานได้รับประโยชน์จากมาตรการจำกัดการส่งออกของอินเดีย ซึ่งทำให้อุปทานข้าวในตลาดโลกตึงตัว และเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกปากีสถานขยายการส่งออกไปยังหลายประเทศ โดยเฉพาะในแอฟริกาและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบกับผลผลิตที่ดีและอุปสงค์ที่มั่นคง

อย่างไรก็ตาม เมื่ออุปทานข้าวจากอินเดียกลับเข้าสู่ตลาดโลก ผู้ซื้อจำนวนมากเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับความสามารถในการแข่งขันด้านราคามากขึ้น

ความแตกต่างของระดับราคาได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดทิศทางการค้าในตลาดข้าว โดยปัจจุบันผู้ส่งออกปากีสถานเสนอราคา ข้าวซูเปอร์บาสมาตี (Super Basmati – Steam/Sella) อยู่ที่ประมาณ 1,050–1,200 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในขณะที่ข้าวบาสมาตีของอินเดีย เช่น สายพันธุ์ 1121 และ 1509 (Steam/Sella) มีการเสนอราคาอยู่ในช่วง 950–1,020 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

แหล่งข่าวในอุตสาหกรรมระบุว่า ช่องว่างราคาที่แคบลงทำให้ความได้เปรียบด้านภาพลักษณ์สินค้าพรีเมียมของปากีสถานลดลง ซึ่งการส่งออกข้าวของปากีสถานเริ่มชะลอตัวท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น โดยมีรายงานว่าปริมาณการส่งออกลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มข้าวบาสมาตี เนื่องจากผู้ซื้อบางส่วนหันไปเลือกแหล่งนำเข้าที่มีราคาที่แข่งขันได้มากกว่า

ขณะเดียวกัน ตลาดข้าวขาว (Non-Basmati) ในตลาดโลกก็มีการแข่งขันเพิ่มขึ้นจากผู้ส่งออกรายสำคัญ เช่น ไทยและเวียดนาม ซึ่งไทยส่งออกข้าวประมาณ 8-9 ล้านตันต่อปี เวียดนามส่งออกประมาณ 7-8 ล้านตันต่อปี ทำให้การแข่งขันดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในตลาดแอฟริกา ซึ่งเป็นตลาดที่มีความอ่อนไหวต่อราคา

ปัจจุบัน ราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนาม อยู่ที่ประมาณ 357-361 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวอินเดียอยู่ที่ 351-355 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และข้าวปากีสถานอยู่ที่ 362-366 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ระดับราคาดังกล่าวยังคงสร้างแรงกดดันต่อผู้ส่งออก และทำให้ความสามารถในการแข่งขันของปากีสถานในตลาดนี้ลดลง

แม้ว่าปริมาณการส่งออกล่าสุดจะชะลอตัว แต่ปากีสถานยังคงเป็นผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของโลก โดยมีปริมาณการส่งออกโดยเฉลี่ยประมาณ 4-6 ล้านตันต่อปี คิดเป็นประมาณ 8% ของการค้าข้าวโลก

อย่างไรก็ตาม การรักษาสวนแบ่งตลาดในระยะต่อไปจะขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่ ความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ต้นทุนค่าระวางเรือและโลจิสติกส์ การฟื้นตัวของอุปสงค์ในตลาดนำเข้าหลักโดยเฉพาะใน แอฟริกา และตะวันออกกลาง เป็นต้น

ตามรายงานของสำนักข่าว The News Pakistan มหาวิทยาลัย Punjab University ในเมือง Lahore ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับบริษัทเมล็ดพันธุ์ Pesticon Seeds เพื่อพัฒนาเชิงพาณิชย์ข้าวไฮบริดสายพันธุ์ใหม่ “PU-786” ซึ่งได้รับการพัฒนาร่วมกับนักวิทยาศาสตร์จาก Wuhan University ประเทศจีน

ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว บริษัทจะได้รับสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำตลาดและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวชนิดนี้ในปากีสถาน ขณะที่มหาวิทยาลัยจะได้รับค่าลิขสิทธิ์ (royalty) จากยอดขาย

ข้าวพันธุ์ PU-786 ได้รับการพัฒนาจากการวิจัยต่อเนื่องเป็นระยะเวลาประมาณ 10 ปี และแสดงศักยภาพด้านผลผลิตที่โดดเด่นจากการทดสอบในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ โดยสามารถให้ผลผลิตสูงสุดถึง 140 maunds ต่อเอเคอร์ (ประมาณ 13.84 ตันต่อเฮกตาร์) ซึ่งคิดเป็นเกือบ 3 เท่า ของผลผลิตจากพันธุ์ข้าวทั่วไปในปัจจุบัน

นักวิจัยระบุว่า ข้าวไฮบริดสายพันธุ์ดังกล่าวมีคุณสมบัติเด่น ได้แก่ ต้านทานโรคแบคทีเรีย ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนและศัตรูพืช ซึ่งอาจมีส่วนช่วยยกระดับผลผลิตข้าวโดยรวมของประเทศ และเพิ่มศักยภาพในการส่งออกของปากีสถานในระยะยาว

ความเคลื่อนไหวนี้สะท้อนถึงแนวทางของปากีสถานในการ นำงานวิจัยและนวัตกรรมทางการเกษตรเข้าสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดข้าวโลก
ที่มา *Oryza.com*

บังกลาเทศ

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า รัฐบาลบังกลาเทศได้ขยายกำหนดเส้นตายสำหรับผู้ค้าภาคเอกชนในการนำเข้าข้าวจำนวน 200,000 ตัน ออกไปอีก 1 เดือน โดยอนุญาตให้การขนส่งสินค้าสามารถเดินทางมาถึงได้จนถึงวันที่ 20 เมษายน 2569 โดยมาตรการดังกล่าวมีขึ้นในช่วงที่รัฐบาลยังคงพยายามควบคุม ราคาข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของประเทศ แม้ว่าจะมีผลผลิตและปริมาณสต็อกอยู่ในระดับที่ดีแล้วก็ตาม

ตามรายงานของสำนักข่าว Dhaka Tribune ระบุว่า คณะกรรมการคณะรัฐมนตรีด้านการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาลบังกลาเทศ (Bangladesh's Cabinet Committee on Government Purchase) ได้อนุมัติข้อเสนอในการจัดซื้อน้ำมันรำข้าวบริสุทธิ์ประมาณ 18 ล้านลิตร เพื่อช่วยรักษาเสถียรภาพของอุปทานน้ำมันบริโภคในตลาดภายในประเทศ

การตัดสินใจดังกล่าวมีขึ้นในการประชุมครั้งที่ 8 ของปี 2569 ของคณะกรรมการฯ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานการประชุมผ่านระบบออนไลน์

ภายใต้ข้อเสนอแรกจากกระทรวงพาณิชย์ รัฐบาลจะจัดซื้อน้ำมันรำข้าวบริสุทธิ์จำนวน 8 ล้านลิตร แบ่งเป็น 4 สัญญา คิดเป็นมูลค่ารวม 135.15 โคโรตตากา (ประมาณ 10.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีราคาจัดซื้ออยู่ในช่วง 167.50–169.75 ตากาต่อลิตร (ประมาณ 1.35–1.37 ดอลลาร์สหรัฐต่อลิตร)

สำหรับข้อเสนอที่สอง คณะกรรมการได้อนุมัติการจัดซื้อน้ำมันรำข้าวบริสุทธิ์อีก 10 ล้านลิตร แบ่งเป็น 5 สัญญา คิดเป็นมูลค่าประมาณ 170.41 โคโรตตากา (ราว 13.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีราคาจัดซื้ออยู่ในช่วง 170.25–170.75 ตากาต่อลิตร (ประมาณ 1.37–1.38 ดอลลาร์สหรัฐต่อลิตร)

เจ้าหน้าที่ระบุว่า การจัดซื้อครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อ รักษาปริมาณน้ำมันบริโภคให้เพียงพอสำหรับตลาดภายในประเทศ รวมถึงสนับสนุนโครงการกระจายสินค้าอุปโภคบริโภคของภาครัฐ ซึ่งจะช่วยรักษาเสถียรภาพของราคาในตลาดภายในประเทศ

ที่มา *Oryza.com*

เซเนกัล

ตามรายงานของ UK Agro Consult รัฐบาลเซเนกัลได้เริ่มดำเนิน มาตรการอุดหนุนราคาข้าวที่ผลิตภายในประเทศในอัตรา 50 ฟรังก์ CFA ต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.09 ดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม 2026 เพื่อช่วยให้ข้าวท้องถิ่นสามารถแข่งขันด้านราคากับข้าวนำเข้าได้มากขึ้น

ทางการมีแผนดำเนินโครงการอุดหนุนดังกล่าวผ่านระบบการจัดซื้อของภาครัฐและช่องทางการกระจายสินค้าทางการค้า เพื่อกระตุ้นให้ผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีกหันมาจัดหาข้าวจากเกษตรกรภายในประเทศเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามตามการประเมินของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture) เซเนกัล ยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูง โดยมีการนำเข้าประมาณ 1.6 ล้านตันในปีการตลาด 2024/25 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น ประมาณ 1.7 ล้านตันในปีการตลาด 2025/26

นโยบายดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อ กระตุ้นความต้องการบริโภคข้าวที่ผลิตภายในประเทศ ลดปริมาณสต็อกข้าวที่ยังจำหน่ายไม่ได้ รักษาเสถียรภาพราคาสำหรับผู้บริโภค และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้เรียกร้องให้ หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับการจัดซื้อข้าวที่ผลิตในเซเนกัลเป็นลำดับแรก และก่อนหน้านี้ได้มีการ ระบุการยื่นขออนุญาตนำเข้าข้าวเป็นการชั่วคราว เพื่อช่วยควบคุมและบริหารจัดการตลาดภายในประเทศให้มีเสถียรภาพมากขึ้น

ที่มา *Oryza.com*

โมซัมบิก

ตามรายงานของ Milling MEA ระบุว่าโมซัมบิกกำลังแสวงหาความร่วมมือด้านเทคนิคกับ Thailand เพื่อพัฒนาและปรับปรุงอุตสาหกรรมข้าวของประเทศ โดยมีเป้าหมายลดการพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูง และวางรากฐานสู่การเป็นผู้จัดหาข้าวในภูมิภาคในอนาคต

ความเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังการประชุมเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2569 ที่กรุง Maputo ระหว่าง Confederation of Economic Associations of Mozambique (CTA) และคณะผู้แทนภาคธุรกิจจากประเทศไทย โดยทั้งสองฝ่ายได้หารือถึงแนวทางการร่วมมือในหลายด้าน ได้แก่ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว การ

พัฒนาวิธีการเพาะปลูกที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูปและโรงสี และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการส่งออก

ปัจจุบันโมซัมบิก มีผลผลิตข้าวต่อปีต่ำกว่า 260,000 ตัน ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ ส่งผลให้ต้องนำเข้าข้าวสารเฉลี่ยประมาณ 534,000 ตันต่อปี ในช่วงปี 2020–2024 โดยประเทศผู้ส่งออกหลัก ได้แก่ Thailand, India และ Vietnam

ผู้นำในอุตสาหกรรมมองว่า หากสามารถนำองค์ความรู้และประสบการณ์ของไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าว ตั้งแต่เทคนิคการเพาะปลูก การแปรรูป ไปจนถึงการบริหารจัดการโลจิสติกส์มาประยุกต์ใช้ จะช่วยเพิ่มผลผลิตและเสริมความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมข้าวของโมซัมบิกได้อย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับสองของโลก โดยมีปริมาณส่งออกเฉลี่ยประมาณ 8.8 ล้านตันต่อปี คาดว่าจะสนับสนุนโครงการดังกล่าวผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ การฝึกอบรมบุคลากร และเทคโนโลยีการเกษตร

โดยแผนงานที่อยู่ระหว่างการหารือยังรวมถึง การจัดตั้งแปลงนาสาธิต (Model Rice Field) ในเขต Chókwe District ของจังหวัด Gaza Province การลงทุนด้าน ระบบชลประทาน การเพิ่มระดับ เครื่องจักรกลการเกษตร (mechanization) การพัฒนา กำลังการสีข้าวภายในประเทศ

ความร่วมมือดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ระยะยาวของโมซัมบิกในการ เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารขยายอุตสาหกรรม แปรรูปสินค้าเกษตร และพัฒนาโอกาสในการ ส่งออกข้าวไปยังตลาดในแอฟริกาตอนใต้และยุโรป ในอนาคต

ที่มา *Oryza.com*

แอฟริกา

สำนักข่าว BigMint รายงานว่า ราคาข้าวค้ำปลีกในแอฟริกาตะวันตกปรับตัวลดลงรายวัน ขณะที่ส่วนต่างราคาข้าวหนึ่ง (Parboiled) อ่อนตัวจากอุปทานที่เพียงพอ

ทั้งนี้ ราคาข้าวค้ำปลีกในตลาดสำคัญของภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกปรับตัวลดลงเล็กน้อยในช่วง 11–12 มีนาคม 2569 โดยได้รับแรงกดดันจากการนำเข้าข้าวหนึ่งจากอินเดียที่มีปริมาณมาก รวมถึงอุปทานภายในภูมิภาคที่อยู่ในระดับคงที่

การปรับตัวดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าราคาข้าวในกลุ่มพรีเมียมเริ่มอ่อนตัวลง โดยเฉพาะเมื่อคำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนที่ประมาณ 1 ดอลลาร์สหรัฐ = 568 ฟรังก์ CFA (XOF) ซึ่งส่งผลให้ราคาที่เทียบเท่าเงินดอลลาร์ลดลงในหลายตลาด ขณะเดียวกัน ความต้องการซื้อในตลาดเริ่มชะลอตัว เนื่องจากระดับสต็อกข้าวในภูมิภาคยังอยู่ในระดับสูง

เบนินนำการปรับลดราคา : ใน Benin ราคาข้าวหนึ่งจากอินเดียปรับลดลงมาอยู่ที่ 16,200 XOF (ประมาณ 570 ดอลลาร์/ตัน) จากเดิม 16,600–16,700 XOF (ประมาณ 588–591 ดอลลาร์/ตัน)

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวขาวยังคงทรงตัวในระดับล่างที่ 7,600 XOF (ประมาณ 535 ดอลลาร์/ตัน) แต่ระดับราคาสูงสุดลดลงเหลือ 15,500 XOF (ประมาณ 546 ดอลลาร์/ตัน) จากก่อนหน้านี้ 15,600 XOF (ประมาณ 552 ดอลลาร์/ตัน)

สำหรับข้าวขาวขัดมันพิเศษ (Double Polish) ราคาปรับลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 16,300–17,700 XOF (ประมาณ 574–623 ดอลลาร์/ตัน) จากเดิม 16,400–17,800 XOF (ประมาณ 581–630 ดอลลาร์/ตัน)

ไนเจอร์ทรงตัว ขณะที่บูร์กินาฟาโซราคาข้าวหนึ่งขายส่งคงที่ : ในไนเจอร์ (Niger) (ตลาดมาราดิ – Maradi) ราคาข้าวขาวยังคงอยู่ในช่วง 7,600–15,600 XOF (ประมาณ 535–549 ดอลลาร์/ตัน) ขณะที่ราคาข้าวขัดมันพิเศษ อยู่ที่ 16,900 XOF (ประมาณ 595 ดอลลาร์/ตัน) ลดลงเล็กน้อยจาก 598 ดอลลาร์/ตัน ก่อนหน้า

ด้านบูร์กินาฟาโซ (Burkina Faso) ราคาข้าวหนึ่งอินเดียแบบขายส่งยังคงทรงตัวที่ประมาณ 335,000 XOF (ประมาณ 590 ดอลลาร์/ตัน) ใกล้เคียงกับระดับก่อนหน้าที่ 593 ดอลลาร์/ตัน สะท้อนถึงเสถียรภาพของตลาดผู้ค้าภายในประเทศ แม้ว่าตลาดข้าวโลกจะยังเผชิญแรงกดดัน

สำหรับแนวโน้มตลาดในภูมิภาคนั้น แนวโน้มราคาดังกล่าวสอดคล้องกับภาพรวมของตลาดข้าวในแอฟริกาตะวันตก โดยปัจจัยสำคัญคือ สต็อกข้าวหลังฤดูเก็บเกี่ยวที่มีปริมาณมาก ประกอบกับมีการพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากอินเดีย

แม้ว่าราคาข้าวค้าปลีกจะมีแนวโน้มอ่อนตัว แต่การจัดซื้อในระดับสถาบันของบางประเทศ เช่น Mali ยังคงช่วยพยุงความต้องการในบางตลาด ในขณะเดียวกัน ผู้ส่งออกจากอินเดียยังคงมองเห็นโอกาสในการขยายตลาดในภูมิภาคนี้ ขณะที่ผู้ผลิตข้าวขัดมันภายในประเทศต่างๆ ในแอฟริกาตะวันตกยังคงแข่งขันด้านคุณภาพกับสินค้านำเข้าที่มาจาก *Oryza.com*

สหภาพยุโรป

เว็บไซต์ข่าว Tovima.com รายงานว่า ภาคอุตสาหกรรมข้าวของสหภาพยุโรปเผชิญวิกฤต ท่ามกลางการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้น โดยผู้ผลิตข้าวในยุโรปออกมาเตือนถึงแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นต่อภาคอุตสาหกรรมข้าว หลังจากปริมาณการนำเข้าพุ่งแตะ 1.7 ล้านตัน พร้อมเรียกร้องให้มีการปรับนโยบายเพื่อคุ้มครองการผลิตภายในภูมิภาคและสร้างการแข่งขันที่เป็นธรรม

ผู้ผลิตข้าวและกลุ่มอุตสาหกรรมในยุโรปกำลังแสดงความกังวลต่อแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นต่อภาคการผลิตข้าวของทวีป ปัจจัยสำคัญประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น มาตรฐานกฎระเบียบที่เข้มงวด และการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกำลังก่อให้เกิดความไม่แน่นอนต่อทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการโรงสีข้าวทั่วทั้งสหภาพยุโรป

ข้อมูลล่าสุดระบุว่า ปริมาณการนำเข้าข้าวของสหภาพยุโรปอยู่ที่ประมาณ 1.7 ล้านตัน โดยข้าวจำนวนมากเข้าสู่ตลาดยุโรปภายใต้ ข้อตกลงทางการค้าที่ให้สิทธิยกเว้นภาษีนำเข้า หรืออัตราภาษีที่ลดลง ในขณะเดียวกัน ผู้ผลิตในยุโรปต้องเผชิญกับต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูง รวมถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและกระบวนการผลิตที่เข้มงวดที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งยิ่งเพิ่มแรงกดดันต่อสถานะตลาด

แรงกดดันของตลาดและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิต ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ราคาข้าวเปลือกเผชิญแรงกดดันด้านราคามากขึ้น ส่งผลให้ผู้ผลิตบางส่วนเริ่มปรับเปลี่ยนไปปลูก ข้าวสายพันธุ์จาโปนิกา (Japonica) มากขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวโน้มดังกล่าวอาจนำไปสู่ภาวะอุปทานล้นตลาด ซึ่งอาจทำให้เกิดความผันผวนด้านราคาในอนาคต

ทั้งนี้ การเพาะปลูกข้าวในยุโรปไม่ได้มีความสำคัญเพียงในฐานะแหล่งอาหารเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจชนบท การจ้างงาน และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในบางภูมิภาค ดังนั้นความมั่นคงของภาคอุตสาหกรรมข้าวจึงมีความสำคัญต่อมิติทางเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้าง

ข้อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปนโยบาย โดยองค์กรเกษตรกรและสหกรณ์ในยุโรป ได้แก่ Copa-Cogeca, European Federation of Rice Millers, Ente Nazionale Risi ได้เรียกร้องให้มีการทบทวนนโยบายอย่างเร่งด่วน โดยเสนอให้ดำเนินมาตรการสำคัญ ได้แก่

- ทบทวน กลไกป้องกันอัตโนมัติ (Automatic Safeguard Mechanism) ที่เชื่อมโยงกับระบอบการค้า GSP/EBA trade regime พร้อมปรับระดับเกณฑ์การกระตุ้นมาตรการให้สอดคล้องกับสภาพตลาดจริง
- ปรับโครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดปัจจุบัน เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตในยุโรป
- เพิ่มการสนับสนุนการผลิตภายในภูมิภาค ผ่านมาตรการส่งเสริมการตลาดและการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ

การแข่งขันที่เป็นธรรมและมาตรฐานการนำเข้า ตัวแทนภาคอุตสาหกรรมย้ำว่า ข้าวนำเข้าควรต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่เทียบเท่ากับผู้ผลิตในยุโรป โดยเฉพาะในด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยด้านอาหาร และมาตรฐานแรงงาน

การเสริมความเข้มงวดในการตรวจสอบตามแนวชายแดนและการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยสร้าง สภาพการแข่งขันที่เท่าเทียม ระหว่างผู้ผลิตภายในภูมิภาคและสินค้านำเข้า

ขณะที่มีคำเตือนจากสมาคมโรงสีข้าวกรีซ โดยนาง Georgia Kostinaki ประธานของ Greek Rice Millers Association ระบุว่า ข้าวถือเป็นพืชเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์สำหรับภาคเกษตรของยุโรป โดยมีครอบครัวและธุรกิจจำนวนมากพึ่งพาความยั่งยืนของอุตสาหกรรมนี้

เธอเตือนว่า การนำเข้าข้าวราคาต่ำในปริมาณมาก ซึ่งไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดและภาระต้นทุนเดียวกับผู้ผลิตในยุโรป รวมถึงไม่ได้ถูกเก็บภาษีในระดับเดียวกัน กำลังสร้างสภาพการแข่งขันที่ไม่เท่าเทียม และอาจส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของห่วงโซ่มูลค่าข้าวในสหภาพยุโรป

นอกจากนี้ เธอยังกล่าวเพิ่มเติมว่า แฉลงการณ์ดังกล่าวสะท้อน ความกังวลร่วมกันของทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมข้าวยุโรป โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำลังเตรียมจัดทำ แฉลงการณ์เชิงนโยบายร่วม (Joint Manifesto) เพื่อเรียกร้องให้สหภาพยุโรปดำเนินมาตรการเชิงนโยบายอย่างเร่งด่วน

ทั้งนี้ แม้ว่าจะมีการตกลงใช้กลไกป้องกันอัตโนมัติ เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา แต่มาตรการดังกล่าวยังคงไม่เพียงพอในการปกป้องการผลิตข้าวภายในภูมิภาคในปัจจุบัน

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 10 มีนาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 761,261 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 3.82% เมื่อเทียบกับจำนวน 733,234 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 96,960 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 43.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 67,567 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 664,301 ตัน ลดลงประมาณ 0.21% เมื่อเทียบกับจำนวน 665,667 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 236,922 ตัน ลดลงประมาณ 8.85% เมื่อเทียบกับจำนวน 259,938 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 10 มีนาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 25,633 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 10 มีนาคม 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 139,604 ตัน เนเธอร์แลนด์

109,784 ตัน อิตาลี 103,648 ตัน สเปน 76,497 ตัน เยอรมนี 60,038 ตัน โปแลนด์ 53,893 ตัน โปรตุเกส 51,114 ตัน เบลเยียม 33,904 ตัน สาธารณรัฐเชค 25,300 ตัน บัลแกเรีย 20,718 ตัน สวีเดน 20,215 ตัน สโลวาเกีย 14,619 ตัน ลิทัวเนีย 8,893 ตัน เดนมาร์ค 7,900 ตัน ไอร์แลนด์ 6,170 ตัน กรีซ 5,701 ตัน ฮังการี 5,242 ตัน โรมาเนีย 3,853 ตัน ไชปรัส 3,436 ตัน ฟินแลนด์ 3,346 ตัน ออสเตรีย 3,097 ตัน ตัน มอลต้า 2,097 ตัน เป็นต้น

การนำเข้าข้าวของปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-8 มีนาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวกล้อง (Husked rice) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica จากอินเดียจำนวน 56,746 ตัน เพิ่มขึ้น 94.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากปากีสถานจำนวน 33,266 ตัน ลดลง 49.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอูรูกวัย 27,599 ตัน ลดลง 40.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอาร์เจนตินาจำนวน 25,774 ตัน เพิ่มขึ้น 61.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากกายอานาจำนวน 16,086 ตัน ลดลง 40.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Milled & semi-milled) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica มีการนำเข้าจากเมียนมา 106,247 ตัน เพิ่มขึ้น 14.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชา 89,135 ตัน ลดลง 26.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอินเดีย 80,579 ตัน เพิ่มขึ้น 18.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากไทย 58,591 ตัน ลดลง 38.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากปากีสถาน 47,290 ตัน ลดลง 22.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) มีการนำเข้าจากเมียนมาจำนวน 122,711 ตัน ลดลง 44.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากอูรูกวัยจำนวน 17,629 ตัน เพิ่มขึ้น 38.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากกายอานาจำนวน 8,535 ตัน ลดลง 11.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากไทยจำนวน 7,106 ตัน ลดลง 32.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากปากีสถานจำนวน 6,098 ตัน ลดลง 2.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ประเทศในสหภาพยุโรปที่นำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 8 มีนาคม 2569 ในกลุ่มข้าวกล้อง (Husked rice) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 41,039 ตัน สเปน 36,934 ตัน โปรตุเกส 35,688 ตัน อิตาลี 31,952 ตัน โปแลนด์ 10,499 ตัน บัลแกเรีย 9,270 ตัน เบลเยียม 7,178 ตัน เดนมาร์ค 1,932 ตัน ฝรั่งเศส 1,720 ตัน เป็นต้น

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Total Milled & semi-milled) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 87,892 ตัน อิตาลี 65,504 ตัน สเปน 41,255 ตัน โปแลนด์ 39,159 ตัน เยอรมนี 39,632 ตัน สวีเดน 19,619 ตัน เบลเยียม 17,333 ตัน ฝรั่งเศส 16,569 ตัน สาธารณรัฐเชค 15,484 ตัน โปรตุเกส 13,865 ตัน สโลวีเนีย (SI) 13,611 ตัน ลิทัวเนีย 10,803 ตัน กรีซ (EL) 7,048 ตัน เดนมาร์ค 5,572 ตัน ฮังการี 4,930 ตัน บัลแกเรีย 4,810 ตัน ฟินแลนด์ 3,375 ตัน ออสเตรีย 3,175 ตัน โรมาเนีย 3,001 ตัน มอลตา 2,015 ตัน เป็นต้น ในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น เบลเยียม 119,175 ตัน สเปน 20,212 ตัน เนเธอร์แลนด์ 13,686 ตัน อิตาลี 9,739 ตัน โปแลนด์ 5,574 ตัน ลิทัวเนีย 3,800 ตัน โปรตุเกส 2,841 ตัน เป็นต้น

ขณะที่การส่งออกข้าวขึ้น ประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งออกข้าวชนิดต่างๆ (ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 8 มีนาคม 2569 เช่น อิตาลี 68,243 ตัน โปรตุเกส 15,971 ตัน กรีซ (EL) 13,597 ตัน สเปน 13,671 ตัน เบลเยียม 13,013 ตัน บัลแกเรีย 5,042 ตัน เนเธอร์แลนด์ 4,585 ตัน ลิทัวเนีย 3,697 ตัน เยอรมนี 1,897 ตัน โปแลนด์ 1,548 ตัน

โรมาเนีย 1,466 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 1,374 ตัน เป็นต้น และในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น อิตาลี 3,993 ตัน สเปน 1,369 ตัน โปรตุเกส 429 ตัน กรีซ (EL) 242 ตัน เป็นต้น

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) รายงานสถานการณ์การค้าข้าวของโลกในรายงาน “Grain: World Markets and Trade” ประจำเดือนมีนาคม 2569 โดยสถานการณ์ราคาข้าว กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) รายงานสรุปว่า ในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ราคาส่งออกข้าวในตลาดโลกของประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญส่วนใหญ่ปรับตัวลดลง ยกเว้นอูรุกวัยที่ราคาปรับเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ราคาส่งออกข้าวของสหรัฐฯปรับลดลง 16 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน เหลือ 534 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน เนื่องจากยอดขายไปยังตลาดดั้งเดิมยังคงอ่อนตัว ขณะที่ราคาส่งออกของอูรุกวัยปรับเพิ่มขึ้น 6 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน มาอยู่ที่ 459 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน จากภาวะอุปทานตึงตัวก่อนเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตชุดใหม่

ด้านอินเดีย ราคาส่งออกปรับลดลง 2 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน เหลือ 346 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน เนื่องจากความต้องการนำเข้าที่อ่อนตัวจากภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา (Sub-Saharan Africa) ขณะที่ราคาส่งออกของปากีสถานปรับลดลง 13 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน เหลือ 353 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน จากความต้องการที่ลดลงในตลาดหลักของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ขณะเดียวกัน ราคาส่งออกของเวียดนามลดลง 7 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน มาอยู่ที่ 352 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน สะท้อนแรงกดดันด้านอุปทานจากการเริ่มต้นฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตฤดูใบไม้ผลิ แม้ว่าความต้องการนำเข้าจากฟิลิปปินส์จะปรับตัวดีขึ้นก็ตาม ส่วนราคาข้าวไทยปรับลดลง 17 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน มาอยู่ที่ 383 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อตัน โดยมีปัจจัยกดดันจากการอ่อนค่าของสกุลเงินและความต้องการซื้อในตลาดที่ลดลง

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ได้คาดการณ์ในเบื้องต้นว่า ผลผลิตข้าวของโลกปีการตลาด 2568/69 (2025/26) (ปีปฏิทิน 2569) จะมีจำนวน 541.28 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 0.07% เมื่อเทียบกับจำนวน 541.65 ล้านตันข้าวสาร ของปีการตลาด 2567/87 (2024/25) (ปีปฏิทิน 2568) เนื่องจากคาดว่าประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ เช่น ประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม ไทย ฟิลิปปินส์ ปากีสถาน กัมพูชา บราซิล รวมทั้งสหรัฐฯจะมีผลผลิตลดลง ขณะที่ประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ เช่น อินเดีย จีน บังคลาเทศ เมียนมา จะมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี โดยคาดว่าในปี 2568/69 (ปี 2569) ประเทศต่างๆจะมีผลผลิตข้าวดังนี้

1. ประเทศอินเดียจะมีผลผลิต 152.0 ล้านตันข้าวสาร (เป็นสถิติผลผลิตที่สูงสุดของอินเดีย) เพิ่มขึ้น 1.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 150.0 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2567/68
2. ประเทศจีนจะมีผลผลิต 146.33 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 0.7% จากจำนวน 145.28 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2567/68
3. ประเทศบังคลาเทศจะมีผลผลิต 37.65 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 2.9% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
4. ประเทศอินโดนีเซียจะมีผลผลิต 33.6 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 1.5% เมื่อเทียบกับในปี 2567/68
5. ประเทศเวียดนามคาดว่าจะมีผลผลิต 26.0 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 2.8% เมื่อเทียบกับในปี 2567/68
6. ประเทศไทยคาดว่าจะมีผลผลิต 20.4 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 2.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 20.84 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2567/68 (ปีปฏิทิน 2568)

7. ประเทศฟิลิปปินส์คาดว่าจะมีผลผลิตข้าว 12.3 ล้านตัน ลดลง 0.6% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
8. ประเทศเมียนมาจะมีผลผลิต 12.0 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 0.8% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
9. ประเทศปากีสถานจะมีผลผลิต 9.4 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 3.3% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
10. ประเทศกัมพูชาคาดว่าจะมีผลผลิต 8.2 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 3.5% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
11. ประเทศบราซิลจะมีผลผลิต 7.6 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 12.4% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
12. ประเทศญี่ปุ่นจะมีผลผลิต 7.54 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 3.4% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
13. ประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีผลผลิต 6.56 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 6.9% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
14. ประเทศไนจีเรียจะมีผลผลิต 5.54 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 3.8% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
15. ประเทศอียิปต์จะมีผลผลิต 4.2 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 7.7% เมื่อเทียบกับปี 2567/68

ด้านการบริโภคข้าว คาดว่าในปีการตลาด 2568/69 (ปีปฏิทิน 2569) จะมีการบริโภคข้าวเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ประมาณ 540.96 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 1.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 530.64 ล้านตันข้าวสาร ของปีการตลาด 2567/68 (ปีปฏิทิน 2568) โดยคาดว่าความต้องการบริโภคข้าวของประเทศผู้บริโภครายใหญ่ เช่น จีน อินเดีย บังคลาเทศ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไนจีเรีย สหรัฐฯ ปากีสถาน รวมทั้งไทยจะมีความต้องการบริโภคข้าวเพิ่มขึ้น ขณะที่ประเทศอินโดนีเซีย เมียนมา เนปาล คาดว่าจะมีความต้องการบริโภคข้าวลดลง โดยคาดว่าในปีการตลาด 2568/69 (ปีปฏิทิน 2569) ประเทศต่างๆจะมีความต้องการบริโภคข้าว ดังนี้

1. ประเทศจีนจะมีความต้องการบริโภคข้าวประมาณ 147.03 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 1.43% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 (ปีปฏิทิน 2568)
2. ประเทศอินเดียคาดว่าจะมีความต้องการบริโภคประมาณ 127.0 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 4.8% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 (ปีปฏิทิน 2568)
3. ประเทศบังคลาเทศ 38.5 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 1.3% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
4. ประเทศอินโดนีเซีย 35.3 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 0.6% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
5. ประเทศเวียดนาม 22.7 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 0.4% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
6. ประเทศฟิลิปปินส์ 17.6 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 1.1% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
7. ประเทศไทย 12.65 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 1.2% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
8. ประเทศเมียนมา 9.4 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 2.1% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
9. ประเทศไนจีเรีย 8.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.4% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
10. ประเทศญี่ปุ่น 8.13 ล้านตัน เท่ากับปี 2567/68
11. ประเทศบราซิล 7.35 ล้านตัน เท่ากับปี 2567/68
12. ประเทศสหรัฐอเมริกา 5.43 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.5% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
13. ประเทศเนปาล 4.48 ล้านตัน ลดลง 3.4% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
14. ประเทศอียิปต์ 4.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.5% เมื่อเทียบกับปี 2567/68
15. ประเทศปากีสถาน 4.20 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.4% เมื่อเทียบกับปี 2567/68

ขณะที่สต็อกข้าวคงเหลือปลายปี 2568/69 (ปี 2569) คาดว่าจะอยู่ที่ 191.54 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 0.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 191.22 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2567/68 (2568) เนื่องจากยังคงคาดว่าสต็อกข้าวของประเทศจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าในปี 2568/69 (ปี 2569) สต็อกข้าวของประเทศจีนจะมีประมาณ 105 ล้าน

ตัน เพิ่มขึ้น 0.5% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 และยังคงมีปริมาณมากที่สุดในโลกซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 54.82% ของสต็อกทั้งหมดของโลก ขณะที่สต็อกข้าวของประเทศอินเดียจะมีประมาณ 49.0 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.1% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 (คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 25.58% ของสต็อกทั้งหมดของโลก) ขณะที่ประเทศอินโดนีเซียคาดว่าจะมี 4.69 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 16.1% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 ประเทศฟิลิปปินส์คาดว่าจะในปี 2568/69 จะมีสต็อกประมาณ 2.89 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 23.7% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 บังคลาเทศคาดว่าจะมี 2.57 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 48.9% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 ไนจีเรียคาดว่าจะมี 2.12 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 2.6% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 และสหรัฐฯคาดว่าจะมี 1.6 ล้านตันข้าวสาร ลดลง 6.7% เมื่อเทียบกับปี 2567/68 ขณะที่ประเทศไทยนั้นคาดว่าจะสต็อกปลายปี 2567/68 (ปี 2568) จะมีประมาณ 3.55 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 29.1% จากตัวเลขคาดการณ์ในปี 2567/68 (ปี 2568) ที่จำนวน 2.75 ล้านตัน

ทางด้านการค้าข้าวของโลก (ส่งออก-นำเข้า) กระทรวงเกษตรสหรัฐฯคาดการณ์ว่าในปีการตลาด 2568/69 (ปีปฏิทิน 2569) จะมีปริมาณอยู่ที่ประมาณ 62.53 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้น 4.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 59.63 ล้านตันข้าวสาร ในปีการตลาด 2567/68 (ปีปฏิทิน 2568) โดยคาดว่าประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญเกือบทุกประเทศจะส่งออกมากขึ้น เช่น อินเดีย ปากีสถาน กัมพูชา สหรัฐฯ เมียนมา บราซิล ขณะที่ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ เช่น ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ไนจีเรีย อิรัก ซาอุดีอาระเบีย มาเลเซีย เซเนกัล สหรัฐฯ กินี แอฟริกาใต้ อิหร่าน คาดว่าจะนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้น โดยในส่วนของตลาดนำเข้านั้นคาดว่าจะในปี 2569 ประเทศต่างๆคาดว่าจะนำเข้าข้าว ดังนี้

1. ประเทศฟิลิปปินส์จะนำเข้า 5.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 51.1% เมื่อเทียบกับปี 2568
2. ประเทศเวียดนามจะนำเข้า 3.9 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 10.6% เมื่อเทียบกับปี 2568
3. ประเทศไนจีเรียจะนำเข้า 3.0 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 8.1% เมื่อเทียบกับปี 2568
4. ประเทศจีนจะนำเข้า 3.1 ล้านตัน ลดลง 0.1% เมื่อเทียบกับปี 2568
5. ประเทศในสหภาพยุโรปจะนำเข้า 2.3 ล้านตัน ลดลง 3.8% เมื่อเทียบกับปี 2568
6. ประเทศอิรักจะนำเข้า 2.23 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.1% เมื่อเทียบกับปี 2568
7. ประเทศซาอุดีอาระเบียจะนำเข้า 1.85 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.8% เมื่อเทียบกับปี 2568
8. ประเทศไต้หวันจะนำเข้า 1.9 ล้านตัน ลดลง 5.7% เมื่อเทียบกับปี 2568
9. ประเทศมาเลเซียจะนำเข้า 1.7 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 13.37% เมื่อเทียบกับปี 2568
10. ประเทศสหรัฐฯจะนำเข้า 1.53 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 1.3% เมื่อเทียบกับปี 2568
11. ประเทศเซเนกัลจะนำเข้า 1.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 1.7% เมื่อเทียบกับปี 2568
12. ประเทศบังคลาเทศจะนำเข้า 1.5 ล้านตัน ลดลง 25.4% เมื่อเทียบกับปี 2568
13. ประเทศกินีจะนำเข้า 1.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 4.2% เมื่อเทียบกับปี 2568
14. ประเทศแอฟริกาใต้จะนำเข้า 1.2 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.8% เมื่อเทียบกับปี 2568
15. ประเทศอิหร่านจะนำเข้า 1.05 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 8.2% เมื่อเทียบกับปี 2568
16. ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จะนำเข้า 1.0 ล้านตัน ลดลง 19.4% เมื่อเทียบกับปี 2568
17. ประเทศกาน่าจะนำเข้า 0.93 ล้านตัน ลดลง 14.7% เมื่อเทียบกับปี 2568
18. ประเทศบราซิลจะนำเข้า 0.9 ล้านตัน ลดลง 3.3% เมื่อเทียบกับปี 2568
19. ประเทศเม็กซิโกจะนำเข้า 0.9 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 6.4% เมื่อเทียบกับปี 2568
20. ประเทศโมซัมบิกจะนำเข้า 0.9 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2.3% เมื่อเทียบกับปี 2568

21. ประเทศบูร์กินาฟาโซจะนำเข้า 0.9 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 4.7% เมื่อเทียบกับปี 2568
 22. ประเทศแคเมอรูนจะนำเข้า 0.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 30.1% เมื่อเทียบกับปี 2568
 23. ประเทศอินโดนีเซียจะนำเข้า 0.8 ล้านตัน ลดลง 2.4% เมื่อเทียบกับปี 2568
 24. ประเทศญี่ปุ่นจะนำเข้า 0.8 ล้านตัน ลดลง 7.2% เมื่อเทียบกับปี 2568
 25. ประเทศเยเมนจะนำเข้า 0.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 17.6% เมื่อเทียบกับปี 2568
- สำหรับประเทศผู้ส่งออกนั้น ในปี 2569 คาดว่าประเทศต่างๆจะส่งออกข้าว ดังนี้
1. ประเทศอินเดียคาดว่าจะในปี 2569 จะส่งออกได้ 25 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 15.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 21.67 ล้านตัน ที่ส่งออกในปี 2568
 2. ประเทศเวียดนามคาดว่าจะส่งออก 7.9 ล้านตัน ลดลง 2.0% เมื่อเทียบกับ 8.06 ล้านตัน ที่ส่งออกได้ในปี 2568
 3. ประเทศไทยจะส่งออกได้ประมาณ 7.0 ล้านตัน ลดลง 10.9% เมื่อเทียบกับ 7.86 ล้านตัน ที่ส่งออกได้ในปี 2568
 4. ประเทศปากีสถานคาดว่าจะส่งออกได้ 4.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 6.1% เมื่อเทียบกับ 4.53 ล้านตัน ที่ส่งออกได้ในปี 2568
 5. ประเทศกัมพูชาคาดว่าจะส่งออก 3.9 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 3.3% เมื่อเทียบกับที่ส่งออก 3.78 ล้านตัน ในปี 2568
 6. ประเทศสหรัฐอเมริกาคาดว่าจะส่งออก 2.78 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 3.4% เมื่อเทียบกับที่ส่งออก 2.69 ล้านตัน ในปี 2568
 7. ประเทศเมียนมาคาดว่าจะส่งออก 2.6 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 1.1% เทียบกับที่ส่งออกได้ในปี 2568
 8. ประเทศจีนคาดว่าจะส่งออกได้ 1.7 ล้านตัน ลดลง 1.4% เทียบกับที่ส่งออกในปี 2568
 9. ประเทศบราซิลคาดว่าจะส่งออก 1.38 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 26.1% เทียบกับที่ส่งออกในปี 2568
 10. ประเทศอูรุกวัยคาดว่าจะส่งออก 1.0 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 1% เทียบกับที่ส่งออกในปี 2568

ที่มา Oryza.com และกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Grains: World Markets and Trade Report, March 2026)

บราซิล

ในรายงาน Agricultural Monitoring Bulletin ประจำเดือนมีนาคม 2569 ของ National Supply Company (Conab) หน่วยงานด้านธัญพืชแห่งชาติของบราซิล ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือกฤดูกาลการผลิต 2025/26 ของบราซิล คาดว่าจะอยู่ที่ 11.177 ล้านตัน ลดลงประมาณ 12.39% เมื่อเทียบกับปีก่อน (YoY) จากระดับประมาณ 12.758 ล้านตัน ในฤดูกาล 2024/25

ข้อมูลดังกล่าวมาจากรายงานการสำรวจผลผลิตธัญพืชครั้งที่ 6 ของ Conab ซึ่งเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ทางการของหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม Conab ระบุว่า ผลผลิตในฤดูกาล 2024/25 นับเป็นระดับผลผลิตสูงสุดเป็นอันดับที่ 4 ในประวัติศาสตร์ของประเทศ ด้านพื้นที่เพาะปลูกข้าว Conab คาดการณ์ว่า ฤดูกาล 2025/26 จะมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 1.549 ล้านเฮกตาร์ ลดลงประมาณ 12.2% เมื่อเทียบกับปีก่อน จาก 1.764 ล้านเฮกตาร์ ในฤดูกาล 2024/25 ขณะที่ ผลผลิตต่อไร่ (yield) ของข้าวเปลือกในฤดูกาล 2025/26 คาดว่าจะอยู่ที่ 7.216 ตันต่อเฮกตาร์ ลดลงเล็กน้อยประมาณ 0.2% เมื่อเทียบกับปีก่อน จากระดับ 7.233 ตันต่อเฮกตาร์ ในฤดูกาล 2024/25

ขณะที่ข้อมูลจากรายงาน “Levantamento Sistemático da Produção Agrícola – February 2026” ของ Brazilian Institute of Geography and Statistics (IBGE) ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือกของ Brazil ในปี 2026 คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 11.65 ล้านตัน ลดลงประมาณ 8% เมื่อเทียบกับปีก่อน (YoY)

โดยพื้นที่เก็บเกี่ยวคาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 1.64 ล้านเฮกตาร์ ลดลง 6.3% เมื่อเทียบกับฤดูกาล 2025 แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตรวมจะมีแนวโน้มลดลง แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่ (yield) คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 7.103 ตันต่อเฮกตาร์ ซึ่งสูงกว่าประมาณการก่อนหน้านี้เล็กน้อย เนื่องจากประสิทธิภาพการผลิตที่ดีขึ้นในบางพื้นที่

ในรายงานเดือนกุมภาพันธ์ 2569 IBGE ยังคงประมาณการผลิตข้าวเปลือกปี 2026 เกือบเท่าเดิม จากตัวเลขคาดการณ์ก่อนหน้านี้ที่ 11.64 ล้านตัน ขณะเดียวกันได้ปรับลดคาดการณ์พื้นที่ปลูกเล็กน้อยจาก 1.646 ล้านเฮกตาร์ และปรับเพิ่มคาดการณ์ผลผลิตต่อไร่จาก 7.076 ตันต่อเฮกตาร์

ในเชิงภูมิภาค ภาคใต้ของบราซิลยังคงเป็นพื้นที่หลักในการผลิตข้าว โดยคิดเป็นมากกว่า 80% ของผลผลิตรวมของประเทศ และประมาณสองในสามของพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ทั้งนี้คาดว่าภูมิภาคดังกล่าวจะมีผลผลิตประมาณ 9.45 ล้านตันในปี 2026 แม้ว่าจะยังคงต่ำกว่าผลผลิตในปี 2025 ประมาณ 7%

ในภูมิภาคภาคใต้ รัฐ Rio Grande do Sul ยังคงเป็นผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยมีสัดส่วนเกือบ 70% ของผลผลิตข้าวทั้งประเทศ รองลงมาคือ Santa Catarina และ Paraná นอกจากนี้ ผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่ในภูมิภาคดังกล่าวยังอยู่ในระดับค่อนข้างสูงที่ประมาณ 8.7 ตันต่อเฮกตาร์ สะท้อนถึงการใช้ระบบการปลูกข้าวแบบชลประทานอย่างแพร่หลายในพื้นที่ดังกล่าว

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า เกษตรกรในบราซิลกำลังเผชิญกับการปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันดีเซลอย่างรวดเร็ว หลังจากตลาดพลังงานโลกตอบสนองต่อสถานการณ์ความตึงเครียดที่เกิดจากการโจมตีของสหรัฐฯ และอิสราเอลต่ออิหร่าน ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้นในช่วงเวลาสำคัญของฤดูกาลผลิต

บราซิลมีการนำเข้าน้ำมันดีเซลประมาณ 30% ของความต้องการภายในประเทศ ทำให้ภาคเกษตรมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของราคาพลังงาน โดยเฉพาะในช่วงที่เกษตรกรกำลังเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวเหลืองในระดับสูงเป็นประจำ และกำลังดำเนินการ ปลูกข้าวโพดฤดูที่สอง (second corn crop)

การปรับขึ้นของราคาน้ำมันดีเซลสร้างความกังวลเป็นพิเศษ เนื่องจากกิจกรรมสำคัญในภาคเกษตร เช่น การเก็บเกี่ยวผลผลิต การขนส่งข้าวเหลือง การใส่ปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืช ล้วนพึ่งพาการใช้เชื้อเพลิงอย่างมาก และไม่สามารถเลื่อนการดำเนินการออกไปได้ แม้ว่าความเสี่ยงด้านอุปทานปุ๋ยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) จะยังอยู่ในระดับที่สามารถบริหารจัดการได้ในขณะนี้ แต่ตัวแทนอุตสาหกรรมระบุว่า ต้นทุนน้ำมันดีเซลถือเป็นความท้าทายเร่งด่วนที่สุดในปัจจุบัน

รายงานจากพื้นที่เกษตรสำคัญของบราซิลระบุว่า ราคาน้ำมันดีเซลหน้าปั๊มได้ปรับเพิ่มขึ้นแล้วประมาณ 1 เรียลบราซิล (ประมาณ 0.19 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ต่อลิตร ในบางพื้นที่ของภูมิภาค ตอนกลาง-ตะวันตกและภาคใต้ของประเทศ และในบางพื้นที่ราคาปรับเพิ่มสูงถึง 1.5 เรียล (ประมาณ 0.29 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ต่อลิตร

สถานการณ์ดังกล่าวสร้างความกังวลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในประเทศที่ถือเป็นหนึ่งในผู้ส่งออกธัญพืชรายใหญ่ที่สุดของโลก

ที่มา *Oryza.com*